بِسۡمِ اللّٰہِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِیۡمِ   نَحۡمَدُہٗ وَنُصَلِّیۡ عَلٰی رَسُوۡلِہِ الۡکَرِیۡمِ   وَعَلٰی عَبۡدِہِ الۡمَسِیۡحِ الۡمَوۡعُوۡد

وَلَقَدۡ نَصَرَکُمُ اللّٰہُ بِبَدۡرٍ وَّاَنۡتُمۡ اَذِلَّۃٌ (ఆలె ఇమ్రాన్:124)

బదర్

(Telugu)వార పత్రిక ఖాదియాన్

Weekly **BADAR**
Qadian

www.akhbarbadr.in

సంపాదకులు:
సయ్యద్ రసూల్ నియాజ్

ఉపసంపాదకులు:
ముహమ్మద్ అక్బర్

సంపుటి: **10**
సంచిక : **19**
వార్షిక చందా 600/-రూ॥

08 మే 2025 క్రీ, శ. 08 హిజ్రత్ 1446 హి, శం.
09 జుల్ ఖాయిదా 1404 హి, ఖ.

పవిత్ర ఖుర్ఆన్ బోధనలు

وَاِذَا رَاَ الَّذِیۡنَ ظَلَمُوا الۡعَذَابَ فَلَا یُخَفَّفُ عَنۡہُمۡ وَلَا ہُمۡ یُنۡظَرُوۡنَ ○

అనువాదం: అన్యాయము చేసిన వారు ఆ శిక్షను చూసినప్పుడు దానిని వారి నుండి తగ్గించబడదు. వారికి వ్యవధి ఇవ్వబడదు.

(అన్నహల్ : 86)

అహ్మదియ్యా వార్తలు

సయ్యద్నా హజ్రత్ అమీరుల్ మోమినీన్ ఖలీఫతుల్ మసీహుల్ ఖామిస్ అయ్యదహుల్లాహ్ తాలా బినస్రిహిల్ అజీజ్ గారు అల్లాహ్ దయతో క్షేమంగా ఉన్నారు. **(అల్ హందులిల్లాహ్)**

జమాఅత్ సభ్యులు హుజూరె అన్వర్ గారి కొరకు ప్రత్యేముగా దుఆలు చేయగలరు. అల్లాహ్ తాలా హుజూర్ అన్వర్ గారికి ఆరోగ్యవంతమైన, చురుకైన సుదీర్ఘ జీవితంను ప్రసాదించుగాకా!. ఉన్నత ఆశయ సాధనాలను సమకూర్చుగాకా!,అనుక్షణం హుజూర్‌ను రక్షించుచూ దైవదూతలతో సహాయ, సహకారములు అందించుగాక! *(ఆమీన్)*

اَللّٰہُمَّ اَیِّدۡ اِمَامَنَا بِرُوۡحِ الۡقُدُسِ
وَبَارِکۡ لَنَا فِیۡ عُمُرِہٖ وَاَمۡرِہٖ

ఒక వ్యక్తి నా సమాజంలో ఉన్నప్పటికి నా ఆకాంక్షకు అనుగుణముగా నడుచుకోక పోయినచో అతడు ఎండిపోయిన కొమ్మతో సమానం.

సయ్యదినా హజ్రత్ మసీహ్ మౌవూద్ వ మహ్దియే మౌవూద్ అలైహిస్సలాతు వస్సలాం ఉపదేశాలు:

నేను ఒక పుస్తకాన్ని తయారు చేయబోతున్నాను. అందులో తమ ఉద్రేకాలను అదుపు చేసుకోలేని వారందరిని వేరు చేయబోతున్నాను. చిన్న చిన్న విషయాలకే తగాద పడుతుంటారు. ఉదా॥ ఒక వ్యక్తి ఫలాన వ్యక్తి 10 గజాల దూరం దూకినాడు అని పలికినచో రెండవ వ్యక్తి ఆ విషయంపై వాదోపవాదాలు చేస్తుంటాడు. ఇలా కొనసాగినచో అసూయలు ఏర్పడుతాయి. ఈర్ష్య, ద్వేషాలను దూరం చేయడం కూడ మహ్ది సంకేతంలో ఒకటి. కావున ఆ సంకేతం పూర్తి గావించ బడదా?. తప్పకుండా పూర్తి గావించబడుతుంది. మీరు ఎందుకు సహనాన్ని పాటించడం లేదు. వైద్య వ్యవహారంను చూడండి. ఎప్పటి వరకైతే జబ్బును పూర్తిగ బాగుచేయడం కుదురదో అప్పటి వరకు రోగి బాగుపడడు. నా ద్వారా ఇన్షా అల్లాహ్ ఒక సంస్కారవంతమైన సమాజం ఏర్పాటు చేయబడుతుంది. పరస్పరం ద్వేషించుకోవడానికి గలకారణాలేమిటి?. లోభితనం, ప్రదర్శనకారితత్వం, స్వార్థం, ఇతర ఉద్రేకాలు. నేను ఇప్పుడే చెప్పాను. నేను త్వరలో ఒక పుస్తకాన్ని తయారు చేయబో తున్నాను. అందులో తమను తాము అదువు చేసుకోలేని వారిని, పరస్పరం ప్రేమానురాగాలతో, సోదరభావంతో వ్యవహరించని వారిని ఈ సమాజం నుండి వేరుచేస్తాను. ఇలాంటి తత్వంగల వారు గుర్తుంచుకోవలసిన విషయమేమనగా, మీలో ఉన్నత సుగుణాలను ప్రదర్శించని వారు కొన్ని రోజుల అథితులు మాత్రమే. ఇతరుల కారణంగా నేను ఏ విధమైన ఆరోపణలను ఎదుర్కొవాలనుకోవడం లేదు. ఒక వ్యక్తి నా సమాజంలో ఉన్నప్పటికి నా ఆకాంక్షకు అనుగుణముగా నడుచుకోక పోయినచో అతడు ఎండిపోయిన కొమ్మతో సమానం. ఆ కొమ్మను తోటమాలి కొట్టివేయకుండా ఏమి చేస్తాడు?. ఎండిన కొమ్మ ఇతర పచ్చని కొమ్మలతో కలిసి నీటిని త్రాగుతుంది కాని, అది ఆ కొమ్మను పచ్చగా చేసుకోలేదు. పైగా ఆ కొమ్మ మరొక కొమ్మను ఎండగొడుతుంది. అందుకే భయపడుము. స్వయముగా తమను చికిత్స చేసుకోనివారు ఎవరు కూడ నాతో ఉండరు.

కొంత మంది లోభితనం వలన తమ పిల్లలకు సరైన క్రమశిక్షణను నేర్పించరు. వారికి కావాలసిన సరైన ఆహారాన్ని సమకూర్చరు. లేదా పిల్లల పెరుగుదలకు కావాలసిన ఆహారాన్ని అందించరు.

సయ్యదినా హజ్రత్ ముస్లేహ్ మౌవూద్ రజియల్లాహ్ అన్హు బనీ ఇస్రాయిల్‌కు చెందిన 32వ సూక్తి వలా తఖ్తులూ అవ్లాదకుం ఖషియత ఇమ్లాఖిన్ నహను నర్జుఖుహుం వ ఇయ్యాకుం ఇన్న ఖతలహుం కాన ఖిత్అన్ కబీరను విశ్లేషిస్తూ ఇలా పేర్కొన్నారు.

లా తఖ్తులూ అవ్లాదకుం ఖషియత ఇమ్లాఖ్ అనగా పిల్లలపై ధనమును ఖర్చు చేయవలసి వస్తుందనే భయంతో మీరు మీ పిల్లలను చంపుకోకండి. ఈ ఆదేశం కేవలం బాలికలను హతమార్చుతారని ఉద్దేశంతో చేసినది కాదు. ఎందుకనగా ఖుర్ఆన్ కరీం ఎక్కడ కూడ ధనమును ఖర్చుచేయు భయంతో ప్రజలు బాలికలను హతమార్చుతున్నారు అని పేర్కొనలేదు. బాలికలు జన్మించడంను తమ అవమానంగా భావించి హతమార్చు తారు అని మాత్రమే పేర్కొన్నది. అదే విధముగా పేదరికం వలన గాని, పోషించలేని స్థితి వలన గాని పిల్లలను హతమార్చడం అని కూడ ఈ సూక్తి ఏమాత్రం అర్థం కాదు.

ఎందుకనగా ఇమ్లాఖ్ అనే పదానికి పేదరికం, నిస్సహాస్థితి అనే అర్థాలే లేవు. కేవలం ధనమును ఖర్చు చేయడం మాత్రమే దాని అర్థం. కావున ఈ సూక్తి అర్థమేమనగా సిరిసంపదలను నాశనం చేస్తున్నాడనే భయంతో పిల్లలను హత మార్చకుము.

తమ సంపద తరిగిపోకూడదని కూడ ఎవరైన తమ పిల్లలను హతమార్చుకుంటారా?అనే ప్రశ్న ఇక్కడ తలెత్తుతుంది.

ఈ క్రమంలో మనం ప్రపంచాన్ని చూసినచో ఇలాంటి ఘటనలు, సంఘటనలు ప్రజల మదిలో ఎక్కడ కదలాడినట్లుగా కనిపించవు. పైగా ధనము లేని వారు కూడ తమ పిల్లలను చంపుకోవడం మనకు ఎక్కడ కనిపించదు. కావున ఈ సూక్తి యొక్క భావం మరొకటై ఉండాలి. అందుకే మానవులమైన మనం ఆ నేరాన్ని గూర్చి అన్వేషించాలని అర్థమవుతుంది. ఈ క్రమంలో మనం వివిధ స్వభావాలు కల్గిన మానవులను పరిశీలించి చూసినచో మనకు తెలియునదేమనగా కొంత మంది లోభితనం వలన తమ పిల్లలకు సరైన క్రమశిక్షణను నేర్పించరు. వారికి కావాలసిన సరైన ఆహారాన్ని సమకూర్చరు. లేదా పిల్లల పెరుగుదలకు కావాలసిన ఆహారాన్ని అందించరు. తెలివి తక్కువ వారిలోనే ఇలాంటి పిసినారులు ఎక్కువగా ఉంటారు. వారిపై ఎక్కడ ధనమును ఖర్చుచేయవలసి వస్తుందో అనే భయంతో విషంతో గాని లేదా గొంతునలిపి గాని తమ పిల్లలను చంపుకుంటారు. ఇలాంటి పిసినారులు సాధారణ ప్రజానీకంలో మనకు ఎక్కువగానే కనిపిస్తుంటారు. అనగా వారి వద్ద ధనము ఉన్నప్పటికి వారి పిల్లలకు సరైన పోషక ఆహారాన్ని సమకూర్చలేరు.

మహా ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం గారి ప్రవచనాలు:

ఇస్తఖార యొక్క ప్రాధాన్యత:

● హజ్రత్ జాబిర్ బిన్ అబ్దుల్లాహ్ రజియల్లాహు అన్హుమా (అన్సారి) ఇలా ఉల్లేఖించారు. రసూలుల్లాహ్ సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం ఏ విధముగానైతే ఖుర్ఆన్ కరీం యొక్క అధ్యాయములను బోధించే వారో అదే విధముగా అన్ని పనులు చేపట్టుటకు ముందు ఇస్తఖార చేయమని సూచించేవారు.

(బుఖారి కితాబు త్తహజ్జుద్, బాబ్ మా జాఅ ఫిత్తతవ్వుఇ మస్న మస్న)

ముందుగా నమాజ్‌ను గూర్చి ప్రశ్నించబడును.

● హజ్రత్ అబూహురైర రజి ఇలా ఉల్లే ఖించారు. దైవ ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం ఇలా తెలిపారు. ప్రళయ దినము న అన్నింటి కంటే ముందుగా ప్రశ్నించ బడు అంశము నమాజ్. ఒకవేళ నమాజ్‌ల లెక్కసరి తేలినచో అతడు సఫలీకృతుడు మరియు మోక్షము పొందిన వాడగును. లేనిచో నష్ట పోయినవాడు, శిక్షింపబడు వాడుగను.

(సునన్ తిర్మిజి అబువాబు స్వలాతు బాబ్ మాజాఅ అన్ అవ్వల మా యుహాసిబు)

దైవ ప్రవక్త (స) గారి మానవ సేవా దృక్పథం.

● హజ్రత్ సుహైల్ బిన్ హనీఫ్ రజియల్లాహు తాలా అన్హు ఇలా ఉల్లేఖించారు. ఆం హజ్రత్ సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం పేద మరియు బలహీన ముసల్మానుల వద్దకు చేరుకునేవారు. వారిని పలుకరించేవారు, వారిలో అనారోగ్యముగా ఉన్నవారిని పరామర్శించేవారు. మృతి చెందినవారి జనాజలో పాల్గొనేవారు.

(కంజులుల్ ఆమాల్, సంపుటి 7, పేజి 155, హదీస్ సంఖ్య 18491)

ఈ సంచికలో ......

1) 29 నవంబర్ 2024 నాటి జుమా ప్రసంగం ...... పేజి 2లో

జమీల్ అహ్మద్ నాసిర్, ప్రింటర్ పబ్లిషర్ గారు ఫజ్లె ఉమర్ ప్రింటింగ్ ప్రెస్ ఖాదియాన్‌లో ముద్రించి అఖ్బారె బదర్ ఖాదియాన్ కార్యాలయము నుండి ప్రచురించిరి. ప్రోపరైటర్, నిగ్రాన్ బదర్ బోర్డ్ ఖాదియాన్

జుమా ప్రసంగము

హుదైబియా ఒప్పందం సంఘటన గురించి ఇంతకు ముందు ప్రస్తావించబడింది మరియు దీనికి సంబంధించి మరిన్ని వివరాలను నేను ప్రస్తావిస్తాను. ఈ సందర్భంగా, సహచరులను కాపలాగా ఉంచడానికి విధుల్లో నియమించడం జరిగింది. దీనికి సంబంధించి, ప్రవక్త (స) తన సహచరులను రాత్రిపూట కాపలాగా ఉండమని ఆదేశించినట్లు నమోదు చేయబడింది.

ముస్లింలు ఖురైషులకు చెందిన 12 మంది అశ్వికదళ సైనికులను బంధించారు మరియు ముస్లింలలో, హజ్రత్ ఇబ్న్ జునైమా రజి వీరమరణం పొంది అమరులైనారు. ఖురైషులు వారిని బాణంతో హతమార్చినారు.

హుదైబియాలో సంతకం చేయబడిన ఒప్పందం గురించి, హజ్రత్ మిర్జా బషీర్ అహ్మద్ సాహిబ్ రజి ఇలా రాశారు: "సుహైల్ బిన్ అమర్ ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం వద్దకు వచ్చినప్పుడు, ఆయనను చూసిన వెంటనే ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం, 'సుహైల్ వస్తున్నాడు. దేవుడు కోరుకుంటే' ఇప్పుడు విషయం సులభతరం అవుతుంది అని అన్నారు.

హజ్రత్ ఉమర్ రజి ఇలా అడిగారు, "మనము త్వరలో దేవుని మందిరానికి (పవిత్ర కాబా) వెళ్లి దాని చుట్టూ తవాఫ్ చేస్తాము (ప్రదక్షిణ) చేస్తామని మీరు మాకు చెప్పలేదా?". అందుకు ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం, "నిజమే, నేను చెప్పాను. కానీ అది ఈ సంవత్సరమే నెరవేరుతుందని నేను చెప్పానా?" అని అడిగారు. అప్పుడు హజ్రత్ ఉమర్ రజి "లేదు, మీరు అలా చెప్పలేదు" అని ఒప్పుకున్నారు. ఆ తరువాత ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం అతనికి ఇలా హామీ ఇచ్చారు, "నిస్సందేహంగా, మీరు కాబా వద్దకు వెళ్లి దాని చుట్టూ తవాఫ్ చేస్తారు."

"ఆం హజ్రత్ సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం హుదైబియా ఒప్పందం చేసుకున్న తరువాత హుదేబియా ఒప్పందపు, శుభఫలితములలో ఒక ఫలితము ఏమనగా ప్రజలకు ప్రవక్తను సందర్శించే అవకాశం లభించింది. ఆయన మాటలు విన్న తర్వాత, చాలా మంది ముస్లింలుగా మారారు. వారు ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వ సల్లం మాట వినగలిగే వరకు వారి మధ్య ఒక అవరోధం ఉండేది, అది ఆయన గొప్పతనాన్ని మరియు మంచితనాన్ని తెలుసుకోకుండా వారిని అడ్డుకుంది.

సయ్యద్నా అమీరుల్ మోమినీన్ హజ్రత్ మిర్జా మస్రూర్ అహ్మద్ ఖలీఫతుల్ మసీహుల్ ఖామిస్ అయ్యదహుల్లాహు తఆలా బినస్రిహిల్ అజీజ్ క్రీ.శ 29 నవంబర్ 2024, (29 నభువ్వత్ 1404 హి.శ) తేదిన మస్జిద్ ముబారక్ ఇస్లామాబాద్‌లో ప్రసంగించిన జుమా ఖుత్బా.

أَشْهَدُ أَنْ لَّا إِلٰهَ إِلَّا اللّٰهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيْكَ لَهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُوْلُهُ

أَمَّا بَعْدُ فَأَعُوْذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطٰنِ الرَّجِيْمِ- بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ. اَلرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ. مٰلِكِ يَوْمِ الدِّيْنِ.

إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِيْنُ. اِهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيْمَ.

صِرَاطَ الَّذِيْنَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ غَيْرِ الْمَغْضُوْبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّآلِّيْنَ.

హుదైబియా ఒప్పందం సంఘటన గురించి ఇంతకు ముందు ప్రస్తావించబడింది మరియు దీనికి సంబంధించి మరిన్ని వివరాలను నేను ప్రస్తావిస్తాను. ఈ సందర్భంగా, సహచరులను కాపలాగా ఉంచడానికి విధుల్లో నియమించడం జరిగింది. దీనికి సంబంధించి, ప్రవక్త (స) తన సహచరులను రాత్రిపూట కాపలాగా ఉండమని ఆదేశించినట్లు నమోదు చేయబడింది. ఇలా ప్రతి రాత్రి కాపలా నిర్వహించబడేది. ముగ్గురు వ్యక్తులు ఒకరి తరువాత ఒకరు కాపలాగా ఉండేవారు. ఆ ముగ్గురి పేర్లు ఈ క్రింది విధంగా ఉన్నాయి: హజ్రత్ ఆస్ బిన్ ఖౌలి రజి, 'అబ్బాద్ బిన్ బిషర్ రజి మరియు ముహమ్మద్ బిన్ మస్లమ రజి. ఒక రాత్రి, హజ్రత్ ముహమ్మద్ బిన్ మస్లమ రజి రసూలుల్లాహ్ సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం కాపలాగా ఉండాల్సిన వంతు వచ్చినప్పుడు, ఖురైషులు మిక్రాజ్ బిన్ హాఫ్స్ నాయకత్వంలో 50 మంది వ్యక్తులను పంపి, ముస్లింలలో ఒకరిని చంపాలనే ఉద్దేశ్యంతో లేదా వారికి ఊహించని నష్టం కలిగించే ఉద్దేశ్యంతో ప్రవక్త (స)ను చుట్టుముట్టమని ఆదేశించాడు. హజ్రత్ ముహమ్మద్ బిన్ మస్లమా రజి వారిని పట్టుకుని ప్రవక్త (స) వద్దకు తీసుకువచ్చారు. మిక్రాజ్ పారిపోయి తన సహచరులను జాగ్రతగా ఉండమని హెచ్చరించాడు. మునుపటి ఉపన్యాసంలో రసూలుల్లాహ్ సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం తెల్పినట్లుగా మిక్రాజ్ ఒక మోసగాడు అని తెలిసిపోయింది. ప్రవక్త (స) అనుమతితో కొంతమంది ముస్లింలు మక్కాలోకి ప్రవేశించారని కూడా నమోదు చేయబడింది. వారిలో కుర్జ్ బిన్ జాబిర్ ఫిహ్రి, అబ్దుల్లా బిన్ సుహైల్, అబ్దుల్లా బిన్ హుదాఫా సహ్మి, అబూ రూమ్ బిన్ ఉమైర్ అబ్దారి, అయ్యాష్ బిన్ అబీ రబియా, హిషామ్ బిన్ ఆస్, అబూ హాతిబ్ బిన్ అమర్, ఉమైర్ బిన్ వహ్బ్, హాతిబ్ బిన్ అబీ బల్తా మరియు అబ్దుల్లా బిన్ ఉమయ్యా ఉన్నారు. వారు హజ్రత్ ఉస్మాన్ రజి అభయంతో మక్కాలోకి ప్రవేశించారు, కానీ మరొక కథనంలో, వారు రహస్యంగా ప్రవేశించారని చెప్పబడింది – వివిధ కథనాలు ఉన్నాయి.

ఖురైషులు ఈ ముస్లింల గురించి తెలుసుకున్నప్పుడు, ఖురైషులు వారిని పట్టుకున్నారు. హజ్రత్ ముహమ్మద్ బిన్ మస్లమా రజి ఖురైష్ల సహచరులను బంధించారనే వార్త కూడ ఖురైషులకు అప్పటికే అందింది. ఖురైషులు తమ 50 మందిని ముస్లింలు బంధించారని తెలుసుకున్నప్పుడు, ఖురైషుల మరొక సాయుధ విభాగం ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం మరియు ఆయన సహచరుల వైపు బయలుదేరి ముస్లింలపై దాడి చేసింది. వారు బాణాలు వేయడం మరియు రాళ్ళు విసరడం ప్రారంభించారు.

ముస్లింలు ఖురైషులకు చెందిన 12 మంది అశ్వికదళ సైనికులను బంధించారు మరియు ముస్లింలలో, హజ్రత్ ఇబ్న్ జునైమా రజి వీరమరణం పొంది అమరులైనారు. ఖురైషులు వారిని బాణంతో హతమార్చినారు.

మరల ఖురైషులు సుహైల్ బిన్ అమర్‌తో కూడిన ఒక ప్రతినిధి బృందాన్ని ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం వద్దకు పంపారు. ఆం హజ్రత్ సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం అతనిని దూరం నుండి వస్తుండగా చూసిన వెంటనే, తన సహచరులతో, "సుహైల్ ద్వారా, మీ పని మీకు 'సహల్'గా చేయబడుతుంది" అని అన్నారు. అంటే, అది సులభతరం అవుతుంది.

సుహైల్ దైవ ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం వద్దకు చేరుకున్నప్పుడు, అతను ఇలా అన్నాడు, "మీ ప్రజలను (అంటే, హజ్రత్ ఉస్మాన్ రజి మరియు అతనితో ఉన్న పది మంది సహచరులు) జైలులో పెట్టడం మరియు మీకు వ్యతిరేకంగా ఘర్షణకు దిగడం వంటటి వ్యవహారంలో మా ప్రముఖ వ్యక్తులెవరూ బాధ్యులు కారు. ఈ సంఘటన గురించి మాకు తెలియగానే, మేము ఈ విషయమై భయపడ్డాము. దీని గురించి మాకు తెలియదు. ఇది మాలోని కొంతమంది దుర్మార్గుల పని. కాబట్టి, ఈ రెండు సంఘటనలలో మీరు బంధించిన మా మనుషులను మాకు తిరిగి ఇవ్వండి."

దైవ ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం, "మీరు నా సహచరులను విడుదల చేసే వరకు నేను వారిని విడుదల చేయను" అని బదులిచ్చారు.

దీని తరువాత, వారు, "సరే, మేము వారందరినీ విడుదల చేస్తాము" అని అన్నారు. దీని తరువాత, ఖురైషులు హజ్రత్ ఉస్మాన్ రజిను మరియు మిగిలిన పది మంది సహచరులను విడుదల చేశారు మరియు దైవ ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం వారి మనుషులను విడుదల చేశారు. **(సుబుల్ అల్-హుదా వర్రిషాద్ వాల్యూమ్. 5, దారుల్ కుతుబుల్-ఇల్మియా, బీరుట్, పేజీ. 48)**

ముందుగా చెప్పినట్లుగా మరియు మునుపటి ప్రసంగంలో వివరించినట్లుగా, అవిశ్వాసులు హజ్రత్ ఉస్మాన్ రజిను నిర్బంధించారు. మరియు ఈ వార్త ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం కు చేరినప్పుడు, ప్రవక్త (స) సహచరుల నుండి ఒక

ప్రతిజ్ఞ తీసుకున్నారు, దీనిని "బైఅత్-ఎ-రిజ్వాన్" అని పిలుస్తారు. దీని వివరాలు ఏమిటంటే, ఖురైషులు ఈ ప్రతిజ్ఞ యొక్క ఖచ్చితమైన స్వభావాన్ని తెలుసుకున్నప్పుడు, వారు చాలా భయపడ్డారు. ఆ ప్రతిజ్ఞ జరిగిందని వారికి కూడ తెలిసిపోయింది. ఆం హజ్రత్ సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం ముసల్మానులందరి నుండి ఒక ఒప్పందం తీసుకున్నారు. ఖురైషులలో ప్రభావవంతమైన వ్యక్తులు ఇక ఒప్పందం చేసుకోవడంలోనే సముచితమని సలహా ఇచ్చారు. అంటే, ముస్లింలు ఈ సంవత్సరం తిరిగి వెళ్ళి మరియు మరుసటి సంవత్సరం వచ్చి మూడు రోజులు మక్కాలో ఉండవచ్చునని, కానీ వారు తొడుగులలో ఉండే ఖడ్గాలను మరియు విల్లు వంటి ప్రయాణ సమయంలో అవసరమైన ముఖ్యమైన ఆయుధాలను మాత్రమే తీసుకొని వచ్చే విధముగా ఒప్పందం చేసుకోవాలి. ఈ సంప్రదింపుల తరువాత, ఖురైషులు సుహైల్ బిన్ అమర్‌ను రెండవసారి మిక్రాజ్ బిన్ హాఫ్స్ మరియు హువైతిబ్ బిన్ అబ్దుల్ ఉజ్జాతో పాటు పంపారు. వారు ప్రవక్త (స) వద్దకు ఈ సంవత్సరం ఉమ్రా చేయకుండా తిరిగి వెళ్ళాలనే ప్రతిపాదనతో వచ్చారు, తద్వారా అరబ్బులు ఖురైషుల ఇష్టానికి వ్యతిరేకంగా ముస్లింలు తమ సొంత బలంతో మక్కాలోకి ప్రవేశించారని చెప్పుకోరు. అయితే, ముస్లింలు మరుసటి సంవత్సరం ఉమ్రా చేయడానికి రావచ్చని వారు ప్రతిపాదించారు. ఆ విధంగా, సుహైల్‌ను దూరం నుండి చూసినప్పుడు, ప్రవక్త (స) ఇలా వ్యాఖ్యానించారు,

"వారు ఈ వ్యక్తిని మళ్ళీ పంపారంటే, వాస్తవానికి ఖురైషులు సయోధ్య వైపు మొగ్గు చూపుతున్నారని అర్థం. "

(సిరతుల్ హలాబియా, వాల్యూమ్. 3, దారుల్ కుతుబుల్ ఇల్మియత్ బీరుట్, పేజీ. 27)

హుదైబియాలో సంతకం చేయబడిన ఒప్పందం గురించి, హజ్రత్ మిర్జా బషీర్ అహ్మద్ సాహిబ్ రజి ఇలా రాశారు: "సుహైల్ బిన్ అమర్ ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం వద్దకు వచ్చినప్పుడు, ఆయనను చూసిన వెంటనే ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం, 'సుహైల్ వస్తున్నాడు. దేవుడు కోరుకుంటే' ఇప్పుడు విషయం సులభతరం అవుతుంది అని అన్నారు. ఏదేమైనా, సుహైల్ వచ్చి, 'రండి, ఈ సుదీర్ఘ వివాదాన్ని మరచిపోండి, మేము ఒక ఒప్పందం చేసుకోవడానికి సిద్ధంగా ఉన్నాము' అని అన్నారు. ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం, 'మేము కూడా అంతే' అని అన్నారు. దీనిపై, ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం తన కార్యదర్శి హజ్రత్ అలీ రజిను పిలిచారు, (మరియు ఈ ఒప్పందం యొక్క షరతులపై అప్పటికే సాధారణ చర్చ జరిగినందున, ఇక వివరాలు మాత్రమే అంగీకరించబడాలి) లేఖకుడు వచ్చిన వెంటనే, ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం వ్రాయండి అని అన్నారు. (హజ్రత్ అలీ రజితో వ్రాయండి అని అన్నారు, స్వయముగా హుజూర్ (స) వ్రాయించారు. **బిస్మిల్లా హిర్రహ్మా నిర్రహీం** తో వ్రాయడం ప్రారంభించారు. సుహైల్ ఒక ఒప్పందం చేసుకోవడానికి సిద్ధంగా ఉన్నాడు, కానీ ఖురైషుల హక్కులను మరియు వారి గౌరవాన్ని కాపాడటంలో అప్రమత్తంగా ఉండాలని కూడా భావించాడు. అతను వెంటనే, 'ఈ "రహ్మాన్" అనే పదం ఏమిటి, మాకు ఇది తెలియదు. అరబ్బులు ఎల్లప్పుడూ "బిఇస్మిక అల్లాహుమ్మా" అని వ్రాసినట్లుగా వ్రాయండి. (అంటే, '**బిస్మిల్లా హిర్రహ్మా నిర్రహీం** అని వ్రాయవద్దు, బదులుగా "**బి ఇస్మిక అల్లాహుమ్మా**" అని వ్రాయండి అని అన్నాడు. మరోవైపు, ఇటు ముస్లింలకు కూడ జాతి గౌరవం మరియు మతపరమైన అభిమానంకు సంబంధించిన అంశం కావున వారు వెంటనే అప్రమత్తమై, 'మేము నిజంగా **బిస్మిల్లా హిర్రహ్మా నిర్రహీం** తోనే వ్రాయడం ప్రారంభిస్తామని తేల్చి చెప్పారు. , కానీ ఆం హజ్రత్ సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం ఏమీ కాదు, ఇందులో ఎటువంటి సమస్య లేదు అని పలుకుతూ ముస్లింలను నిశ్శబ్దంగా ఉంటూ, ' సుహైల్ చెప్పినట్లు రాయండి' అని అన్నారు. కాబట్టి, '**బిఇస్మిక అల్లాహుమ్మా** ' అనే పదాలతో వ్రాయడం ప్రారంభించారు. ఆ తరువాత ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం, మరల " ఇది ముహమ్మద్ రసూలుల్లాహ్ సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం చేసుకున్న ఒప్పందం' అని వ్రాయండి అన్నారు. అందుకు సుహైల్ మళ్ళీ జోక్యం చేసుకుని, 'మీరు " అల్లాహ్ ప్రవక్త అని మేము అంగీకరించినచో ఈ మొత్తం వివాదం ముగిసిపోతుంది మరియు మిమ్మల్ని అడ్డుకునే మరియు మీతో పోరాడే హక్కు మాకు ఉండదు. కాబట్టి మా ఆచారం ప్రకారం, " ఇది ముహమ్మద్ బిన్ అబ్దుల్లా చేసుకున్న ఒప్పందం అని మాత్రమే రాయండి అని అన్నాడు. అందుకు ఆం హజ్రత్ సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం 'మీరు అంగీకరించినా అంగీకరించక పోయినా, నేను అల్లాహ్ యొక్క ప్రవక్తను. అయితే, నేను ముహమ్మద్ బిన్ అబ్దుల్లాను కూడ. కాబట్టి, సరే, మీ ఇష్టం వచ్చినట్లు. వ్రాయండి అని అన్నారు. అనగా ముహమ్మద్ బిన్ అబ్దుల్లా ఈ ఒప్పందాన్ని చేసుకున్నాడు." అయితే, ఈ సమయంలో, ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం యొక్క లేఖకుడు హజ్రత్ అలీ రజి అప్పటికే 'ముహమ్మద్ రసూలుల్లాహ్ ' అనే పదాలను రాశారు. కావున ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం హజ్రత్ అలీ రజిను 'ముహమ్మద్ రసూలుల్లాహ్' అనే పదాలను చెరిపివేసి, వాటి స్థానంలో 'ముహమ్మద్ బిన్ అబ్దుల్లా' అని వ్రాయమని కోరారు. అయితే, ఇది అపారమైన భావోద్వేగానికి కారణమైంది. కావున హజ్రత్ అలీ రజి "ఓ రసూలుల్లాహ్! నేను మీ పేరు నుండి రసూలుల్లాహ్ అనే పదాలను ఎప్పటికీ చెరిపివేయను' అని అన్నారు. హజ్రత్ అలీ రజి యొక్క అనియంత్రిత స్థితిని చూసిన తర్వాత దైవ ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం, 'సరే, మీరు దానిని తుడిచివేయకపోతే, ఇక్కడ ఇవ్వండి, నేనే దానిని తుడిచివేస్తాను' అని అన్నారు. అప్పుడు దైవ ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం ఒప్పందం యొక్క ప్రతిని (లేదా దానిపై వ్రాయబడినది) తన చేతుల్లోకి తీసుకొని, 'రసూలుల్లాహ్' అనే పదాలు ఎక్కడ ఉన్నాయో హజ్రత్ అలీ రజిను అడిగి, వాటిని తన చేతులతో తుడిచివేసి, బదులుగా 'ఇబ్న్ అబ్దుల్లా' అనే పదాలు రాశారు." **(సీరత్ ఖాతమున్నబియ్యీన్ (స), రచయిత హజ్రత్ మిర్జా బషీర్ అహ్మద్ రజి. ఎం.ఏ పేజీలు 764-765)**

హజ్రత్ మిర్జా బషీర్ అహ్మద్ సాహిబ్ రజి తన పుస్తకంలో దీనిని ఈ క్రింది విధంగా వర్ణించారు: "ఆ తరువాత, దైవ ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వ సల్లం ఇలా వ్రాయించారు. 'మక్కా ప్రజలు బైతుల్లా (క'బా) ప్రదక్షిణలు చేయకుండా మమ్మల్ని ఆపకూడదు. సుహైల్ వెంటనే, 'దేవుని ప్రమాణం!, ఈ సంవత్సరం ఇది సాధ్యం కాదు, ఒకవేళ మీరు ప్రదక్షణలు చేసినచో మేము అరబ్బుల ముందు అవమానించ బడతాము. అయితే, మీరు వచ్చే ఏడాది కాబా ప్రదక్షిణలు చేయడానికి రావచ్చు.' అని అన్నాడు. దైవ ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం, 'సరే, దీన్ని రాయండి' అని అన్నారు. అప్పుడు, సుహైల్ కూడా ఒక షరతును వ్రాయించుకున్నాడు, 'మక్కా ప్రజలలో ఎవరూ ముస్లిం అయినప్పటికీ ముస్లింలలో చేరడానికి అనుమతించబడరు, మరియు అలాంటి వ్యక్తి ముస్లింల వద్దకు వస్తే, అతన్ని తిరిగి అప్పగించాలి. ఇందుకు సహచరులు నిరసన తెలిపారు, అల్లాహ్ గొప్ప పవిత్రుడు. ఒక వ్యక్తి ఇస్లాంను స్వీకరించి మా వద్దకు వస్తే, మేము అతన్ని తిరిగి పంపడం ఎలా సాధ్యమవుతుంది!' అని అన్నారు. **(సీరత్ ఖాతమున్నబియ్యీన్ (స), హజ్రత్ మిర్జా బషీర్ అహ్మద్ రజి ఎం.ఏ పేజీలు 766)**

మొత్తానికి ఈ ఒప్పందం రాస్తున్న సమయంలో, అబూ జందల్ రజి బిన్ సుహైల్ అక్కడికి వచ్చాడు. అతని కాళ్ళు సంకెళ్లతో కట్టబడి ఉన్నాయి. అతను మక్కా దిగువ ప్రాంతంలో ఉన్న ఒక ప్రాంతం నుండి బయలుదేరి, అక్కడికి చేరుకున్నప్పుడు, ముస్లింల ముందు పడిపోయాడు. అతను ఒప్పందం రాస్తున్న సుహైల్ కుమారుడు మరియు ఇస్లాంను స్వీకరించి ముస్లిం అయ్యాడు. అతను తన తండ్రి చేత ఖైదు చేయబడ్డాడు కానీ అతను తప్పించుకోగలిగాడు మరియు రాజ మార్గాన్ని వదిలి పర్వతాల గుండా ప్రయాణిస్తూ హుదైబియాకు చేరుకున్నాడు. ముస్లింలు అతన్ని స్వాగతించారు మరియు అభినందించారు. అబూ జందల్ రజి తండ్రి సుహైల్, అబూ జందల్‌ను చూసి, అతడు అతని వైపు లేచి నిలబడి అతని ముఖం మీద ముల్ల కొమ్మతో కొట్టాడు. మరియు అతని కాలర్ పట్టుకుని ప్రవక్త (స)తో ఇలా అన్నాడు, "ఓ ముహమ్మద్ (స)! ఈ ఒప్పందం చేసుకున్న తర్వాత మనం ఎదుర్కొంటున్న మొదటి విషయం ఇది. కావున ఈ ఒప్పందం ప్రకారం, అబూ జందల్‌ని నాకు తిరిగి ఇవ్వమని నేను డిమాండ్ చేస్తున్నాను. అని అన్నాడు. అందుకు 'ప్రవక్త (స) ఇలా అన్నారు, "ఒప్పందం ఇంకా ఖరారు కాలేదు." సుహైల్ ఇలా అన్నాడు, 'దేవుని ప్రమాణం!, మీరు అతన్ని నా వద్దకు తిరిగి ఇవ్వకపోతే, ఈ ఒప్పందాన్ని రద్దు చేసుకోండి.' దైవ ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం, "అతన్ని నా కోసం వదిలేయండి" అని అన్నారు. దైవ ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వ సల్లం, అతన్ని తనతో పంపించాలని వేడుకున్నారు. కాని సుహైల్, 'లేదు, ఎట్టి పరిస్థితుల్లోనూ నేను ఇందుకు అనుమతించను' అని అన్నాడు. అప్పుడు దైవ ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వ సల్లం మరల అతన్ని నా కోసం వదిలి వేయండి అని అడిగారు. అందుకు సుహైల్ నేను అతన్ని ఎట్టి పరిస్థితుల్లోనూ వదిలి వేయను" అని అన్నాడు. అతనితో ఉన్న మిక్రాజ్ బిన్ హాఫ్స్ మరియు హువైతిబ్ బిన్ ఉజ్జా, "మేము అతన్ని మీకు అప్పగించడానికి సిద్ధముగా ఉన్నాము" అని అన్నారు. వారిద్దరూ అబూ జందల్ రజిను ఒక గుడారంలోకి తీసుకెళ్లి అతనికి అనుమతి ఇచ్చారు, కానీ అతని తండ్రి సుహైల్ నిరాకరించారు. అప్పుడు అబూ జందల్ రజి మళ్ళీ ఇలా అరిచాడు, "ఓ ముస్లింలారా! నేను ముస్లింగా వచ్చినప్పటికీ మీ ముస్లిం సోదరుడిని విగ్రహారాధకుల వద్దకు తిరిగి పంపెదరా? నేను అనుభవించిన హింసను మరియు నేను అనుభవించిన కఠినమైన శిక్షను మీరు చూడలేరా?." అప్పుడు దైవ ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వ

సల్లం బిగ్గరగా ఇలా అన్నారు.

"ఓ అబూ జందల్! ఓపికగా ఉండండి!. దేవుని వైపు చూడండి, ఎందుకంటే ఆయనే మీ విముక్తికి మరియు మీ బలహీన ముస్లిం సోదరులకు విశ్వతమైన సౌకర్యాలను ఏర్పాటు చేస్తాడు. మేము మక్కా ప్రజలతో ఇప్పటికే ఒక ఒప్పందాన్ని కుదుర్చుకున్నాము మరియు ఈ ఒప్పందాన్ని ఉల్లంఘించేలా మేము వ్యవహరించ లేము." **(సుబులుల్ హుదా వ ర్రిషాద్, వాల్యూమ్. 5, దారుల్ కుతుబుల్ ఇల్మియా, బీరూట్, పేజీలు 55-56)**

ఈ సందర్భంగా, హుదైబియా ఒప్పందం సమయంలో హ్జ్రత్ ఉమర్ రజి యొక్క అభిరుచి మరియు ఉత్సాహాన్ని హైలైట్ చేసే ఒక సంఘటన జరిగింది. ముస్లింలు ఒప్పందం యొక్క నిబంధనలను తీవ్రంగా ఇష్టపడలేదని మరియు వాటిపై తీవ్ర ఆగ్రహం వ్యక్తం చేశారని నమోదు చేయబడింది. సుహైల్ ఈ నిబంధనలు లేనిచో ఒప్పందానికి అంగీకరించము అని నిరాకరించారు. నిబంధనలు ఖరారు చేయబడి, రచన మాత్రమే మిగిలిపోయిన సమయంలో, ఉమర్ బిన్ ఖత్తాబ్ రజి రసూలుల్లాహ్ సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం వద్దకు చేరుకోని, "ఓ అల్లాహ్ ప్రవక్తా!, మేము సత్యంపై లేమా, మరియు అవిశ్వాసులు అబద్ధంపై లేరా?" అని అడిగారు. అందుకు ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వ సల్లం, "ఎందుకు లేము" అని బదులిచ్చారు. అప్పుడు హ్జ్రత్ ఉమర్ రజి ఇలా కొనసాగించారు, "మన అమరవీరులు స్వర్గంలో లేరా? మరియు వారి మృతులు నరకాగ్నిలో లేరా?". అందుకు ప్రవక్త (స) మళ్ళీ "ఎందుకు లేరు." అని బదులిచ్చారు. అప్పుడు హ్జ్రత్ ఉమర్ రజి మరల ఇలా అడిగారు, "అయితే, హుదైబియాకు చెందిన ఈ ఒప్పందం చేసుకుంటున్న సమయంలో మనం మన విశ్వాసంలో ఇంత అవమానాన్ని ఎందుకు అంగీకరిస్తున్నాము? అల్లాహ్ మనకు మరియు వారికి మధ్య నిర్ణయం తీసుకోకుండా మనం తిరిగి వెళ్ళాలా?, మనం యుద్ధంలో పాల్గొనకుండా, మన హక్కులను పొందకుండా వెళ్ళిపోవాలా?" అని అడిగారు. అందుకు దైవ ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం ఇలా సమాధాన మిచ్చారు.

"నేను అల్లాహ్ సేవకుడిని మరియు ఆయన ప్రవక్తను. నేను ఆయనకు అవిధేయత చూపను. ఆయన నన్ను వృధాకానివ్వడు. ఆయన ఖచ్చితంగా నా సహాయానికి వస్తాడు."

అప్పుడు హ్జ్రత్ ఉమర్ రజి ఇలా అడిగారు, "మనము త్వరలో దేవుని మందిరానికి (పవిత్ర కాబా) వెళ్లి దాని చుట్టూ తవాఫ్ చేస్తాము (ప్రదక్షిణ) చేస్తామని మీరు మాకు చెప్పలేదా?". అందుకు ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం, "నిజమే, నేను చెప్పాను. కానీ అది ఈ సంవత్సరమే నెరవేరుతుందని నేను చెప్పానా?" అని అడిగారు. అప్పుడు హ్జ్రత్ ఉమర్ రజి "లేదు, మీరు అలా చెప్పలేదు" అని ఒప్పుకున్నారు. ఆ తరువాత ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం అతనికి ఇలా హామీ ఇచ్చారు, "నిస్సందేహంగా, మీరు కాబా వద్దకు వెళ్లి దాని చుట్టూ తవాఫ్ చేస్తారు."

అయినప్పటికీ నిరాశ చెందిన హ్జ్రత్ ఉమర్ రజి నిరాశతో హ్జ్రత్ అబూ బకర్ రజి వద్దకు వెళ్ళారు. తనను తాను అదుపు చేసుకోలేక, "ఓ అబూ బకర్, ఈ అల్లాహ్ ప్రవక్తా సత్యంపై లేరా?" అని అడిగారు. అందుకు హ్జ్రత్ అబూ బకర్ రజి "ఎందుకు లేరు? అని బదులిచ్చారు. అప్పుడు హ్జ్రత్ ఉమర్ రజి ఇలా కొనసాగించారు, "మనం సత్యంపైనా, వారు అబద్ధంపైనా లేరా? స్వర్గంలో మన అమరవీరులు మరియు నరకాగ్నిలో వారి మృతులులేరా?"అని అడిగారు. అందుకు హ్జ్రత్ అబూబకర్ రజి, "ఎందుకు లేరు? అని ధృవీకరించారు. అప్పుడు హ్జ్రత్ ఉమర్ రజి "అయితే మన మతంలో మనం ఎందుకు బలహీనతను చూపిస్తున్నాము? అల్లాహ్ మనకు మరియు వారికి మధ్య నిర్ణయం తీసుకోకుండా మనం ఎందుకు తిరిగిపోవాలి?" అని అడిగారు. అందుకు హ్జ్రత్ అబూ బకర్ రజి ఇలా జవాబిచ్చారు, "వారు అల్లాహ్ ప్రవక్త!. ఆయన తన ప్రభువుకు అవిధేయత చూపరు మరియు అల్లాహ్ ఆయనకు సహాయకుడు. కాబట్టి, (హ్జ్రత్ ఉమర్ రజిను ఉద్దేశించి) నీవు నీ తుది శ్వాస విడిచే వరకు ఆ౦ హ్జ్రత్ సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లంకు విధేయత చూపడంలో స్థిరంగా ఉండుము, అల్లాహ్ ప్రమాణం! ఆయన సత్యవంతులు". మరొక కథనంలో, హ్జ్రత్ అబూ బకర్ రజి ఇలా అన్నారు, "ఆయన అల్లాహ్ ప్రవక్తా!". అప్పుడు హ్జ్రత్ ఉమర్ రజి, "ముహమ్మద్ సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం అల్లాహ్ యొక్క ప్రవక్త అని నేను సాక్ష్యమిస్తున్నాను" అని ప్రకటించారు. ఆ తరువాత (ఉమర్ రజి) ఇలా అడిగారు, "మనము త్వరలో కాబా వద్దకు వెళ్లి దాని చుట్టూ తవాఫ్ చేస్తామని ఆయన మనకు చెప్పలేదా?". అందుకు హ్జ్రత్ అబూ బకర్ రజి "నిజమే, ఆయన చెప్పారు. కానీ అది ఈ సంవత్సరం అని ఆయన పేర్కొన్నారా?" అని సమాధానమిచ్చారు. అప్పుడు హ్జ్రత్ ఉమర్ రజి, "లేదు, వారు అలా చెప్పలేదు" అని అంగీకరించారు. అప్పుడు హ్జ్రత్ అబూ బకర్ రజి "నువ్వు ఖచ్చితంగా కాబా వద్దకు వెళ్లి దాని చుట్టూ తవాఫ్ చేస్తావు." అతనికి హామీ ఇచ్చారు. మొత్తానికి ఒప్పందం యొక్క నిబంధనలు హ్జ్రత్ ఉమర్ రజిపై చాలా భారంగా మారాయి మరియు వాటిని భరించడం ఆయనకు కష్టంగా అనిపించింది.

బుఖారీలో ఇలా గలదు. హ్జ్రత్ ఉమర్ రజి ఇలా ఉల్లేఖించారు, "అల్లాహ్ ప్రమాణం!, నేను ఇస్లాం స్వీకరించినప్పటి నుండి, నాకు హుదైబియా రోజున తప్ప మరెప్పుడూ సందేహాలు రాలేదు మరియు నేను రసూలుల్లాహ్ సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లంకు ఎదురు మాట్లాడినాను. మరో మాటలో చెప్పాలంటే, నేను ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లంకు తిరిగి సమాధానం ఇవ్వలేదు, కాని ఆ రోజున నేను అలా మాట్లాడాను. హ్జ్రత్ అబూ ఉబైదా బిన్ జర్రాహ్ రజి ఇలా అన్నారు, 'ఓ ఇబ్న్ ఖత్తాబ్! అల్లాహ్ ప్రవక్త చెప్పేది మీరు ఎందుకు వినరు? సాతాను నుండి అల్లాహ్ను ఆశ్రయించండి మరియు మీ అభిప్రాయాన్ని మార్చుకోండి.'" హ్జ్రత్ ఉమర్ రజి తరువాత ఇలా వివరిస్తున్నారు, "నేను అల్లాహ్ను ఆశ్రయించడం ప్రారంభించాను మరియు నేను ఎన్నడు పశ్చాత్తాపం పడలేనంతగా పశ్చాత్తాపం చెందాను. ఆదేశాన్ని నెరవేర్చడంలో మొదట్లో విముఖత చూపిన ఈ పాపానికి ప్రాయశ్చిత్తం చేసుకోవడానికి నేను మంచి పనులు చేస్తూనే ఉన్నాను. హుదైబియా సందర్భంగా నేను ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లంతో మాట్లాడిన విధానానికి పరిహారంగా నేను దానధర్మాలు చేస్తూనే ఉన్నాను. అల్లాహ్ నన్ను క్షమించాడనే నమ్మకం నాకు కల్గునంత వరకు నేను ఉపవాసాలు ఉన్నాను మరియు కొంతమంది బానిసలను విడిపించాను." **(సుబులుల్-హుదా వర్రిషాద్, వాల్యూమ్. 5, దారుల్ కుతుబుల్ ఇల్మియా, బీరూట్, పేజీలు 52-53)**

హ్జ్రత్ ముస్లెహ్-ఎ-మౌవూద్ రజి కూడా ఈ సంఘటనను ఈ క్రింది విధంగా వివరించారు: "ఒకసారి, అల్లాహ్ ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం సహచరులను ఉద్దేశించి ఇలా అన్నారు,

'నేను మీకు చాలా ఆజ్ఞలు ఇచ్చాను మరియు మీలో కొంతమంది నిజాయితీ పరులలో కూడా భయం ఉండడాన్ని నేను గమనించాను, అయితే, అబూ బకర్ విషయంలో నేను ఎప్పుడూ అలా గమనించలేదు.'"

హ్జ్రత్ అబూ బకర్ రజి యొక్క ఒక లక్షణాన్ని ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం ప్రస్తావించారు. అనగా తనకు నచ్చినా, నచ్చకపోయినా, ఆయన ఎప్పుడూ నా మాటను తిరస్కరించలేదు.

హ్జ్రత్ ముస్లెహ్-ఎ-మౌవూద్ రజి ఇంకా ఇలా చెబుతున్నారు: "హుదైబియా ఒప్పందం జరిగినప్పుడు, హ్జ్రత్ ఉమర్ రజి వంటి వారు కలత చెందినారు, మరియు ఆ స్థితిలోనే హ్జ్రత్ అబూ బకర్ రజి వద్దకు వెళ్లి, 'మనము ఉమ్రా చేయగలమని దేవుడు మనకు వాగ్దానం చేయలేదా?' అని అడిగారు. హ్జ్రత్ అబూ బకర్ రజి, 'అవును, దేవుడు మనకు అట్టి వాగ్దానం చేశాడు' అని బదులిచ్చారు. అప్పుడు హ్జ్రత్ ఉమర్ రజి, 'దేవుడు మనకు సహాయం చేసి, మద్దతు ఇస్తాడని వాగ్దానం చేయలేదా?' అని అడిగారు. అందుకు హ్జ్రత్ అబూ బకర్ రజి, 'అవును, అలాగే చేశాడు అని బదులిచ్చారు. హ్జ్రత్ ఉమర్ రజి, 'అలా అయితే, మనము ఉమ్రా చేయగలిగామా?' అని అడిగారు. అందుకు హ్జ్రత్ అబూ బకర్ రజి, 'ఓ ఉమర్! ఈ సంవత్సరం మనం ఉమ్రా చేయగలమని దేవుడు మనకు ఎప్పుడు చెప్పాడు. అని బదులిచ్చారు. అప్పుడు హ్జ్రత్ ఉమర్ రజి మనకు సహాయం మరియు విజయం లభించాయా? అని అడిగారు. అందుకు హ్జ్రత్ అబూబకర్ రజి ఇలా అన్నారు. అల్లాహ్ మరియు ఆయన ప్రవక్తకు సహాయం మరియు విజయంనకు చెందిన సరైనా అర్థాలు తెలుసును. అయితే ఈ సమాధానాలు ఉమర్ రజిను ఓదార్చలేకపోయాయి, మరియు ఆ ఆందోళన స్థితిలో, అతను ప్రవక్త (స) వద్దకు వెళ్లి, 'ఓ అల్లాహ్ ప్రవక్తా! తవాఫ్ చేస్తూ మనము మక్కాలోకి ప్రవేశిస్తామని దేవుడు మనకుకు వాగ్దానం చేయలేదా?' అని అడుగగా, ప్రవక్త (స) నిశ్చయంగా అని సమాధానం ఇచ్చారు. అప్పుడు హ్జ్రత్ ఉమర్ రజి, 'మనం దైవిక సమాజం కాదా?' అల్లాహ్ తాలా మనతో సహాయం మరియు విజయపు వాగ్దానం చేయలేదా? అని అడిగారు. అందుకు ప్రవక్త (స) నిశ్చయంగా అని సమాధానం ఇచ్చారు. అప్పుడు హ్జ్రత్ ఉమర్ రజి, 'ఓ అల్లాహ్ ప్రవక్తా! మనము ఉమ్రా చేయగలిగామా?' అని అడిగారు. అందుకు ప్రవక్త (స) మనం 'ఈ సంవత్సరమే ఉమ్రా చేస్తామని అల్లాహ్ తాలా ఎప్పుడు చెప్పాడు? అని సమాధానం ఇచ్చారు. ఇది కేవలం అనగా ఈ సంవత్సరం మనము ఉమ్రా చేస్తామని నా అంచనా మాత్రమే. అల్లాహ్ తాలా ఎలాంటి పరిదిని నిర్ణయించలేదు. అప్పుడు వారు అనగా హ్జ్రత్ ఉమర్ రజి మరి

సహాయం విజయం అందించడం అంటే అర్థమేమిటి? అని అడిగారు. అందుకు ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం ఇలా సమాధానమిచ్చారు, 'దేవుని సహాయం ఖచ్చితంగా వస్తుంది, మరియు ఆయన మనకు ఇచ్చిన వాగ్దానం ఏదైనా సరే నెరవేరుతుంది.' హజ్రత్ అబూ బకర్ రజియల్లాహు తాలా అన్హు ఇచ్చిన సమాధానంనే ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం ఇచ్చారు.

(ఖుత్బాతే మహ్మూద్, వాల్యూమ్. 20, పేజీ. 382)

హజ్రత్ ఉమర్ రజి ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వ సల్లం వద్దకు వెళ్లి తన భావోద్వేగాలను వ్యక్తపరిచిన తర్వాత, అదేవిధంగా హజ్రత్ అబూ బకర్ రజి వద్దకు వెళ్లి అదే భావాలను వ్యక్తపరిచినందుకు సంబంధించి వివిధ కథనాలు ఉన్నాయి. ఈ కథనంలో, మునుపటి కథనంతో పోలిస్తే క్రమం భిన్నంగా ఉంటుంది, అయితే, సంఘటన ఒకటే మరియు ఈ సంఘటన యొక్క ప్రామాణికతకు ఇది ఎటువంటి తేడాను చూపదు.

హుదైబియా ఒప్పందాన్ని వ్రాయడానికి సంబంధించి, హజ్రత్ మిర్జా బషీర్ అహ్మద్ సాహిబ్ రజి సీరత్ ఖాతమున్నబియ్యీన్ (స)లో ఇలా రాశారు: మొత్తానికి అనేక అభిప్రాయభేదాలు మరియు ఇబ్బందుల తర్వాత, ఈ ఒప్పందం చివరికి ముగిసింది. దాదాపు ప్రతి షరతులోనూ, ప్రవక్త (స) తన అభిప్రాయాన్ని వదులుకుని, ఖురైషుల డిమాండ్‌ను అంగీకరించారు. ఇంకా, దైవ సంకల్పం ప్రకారం, బైతుల్లా కొరకు మరియు హరామ్ యొక్క భక్తిని కాపాడటానికి ఖురైషులు కోరిన ప్రతిదాన్ని తాను అంగీకరించాలని ప్రవక్త (స) తన ప్రమాణాన్ని పూర్తి విధేయతతో నెరవేర్చారు. ఈ ఒప్పందం యొక్క షరతులు ఈ క్రింది విధంగా ఉన్నాయి:

(1) ఆం హజ్రత్ సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం మరియు ఆయన సహచరులు ఈ సంవత్సరం (మదీనాకు) తిరిగి వెళ్ళిపోతారు.

(2) వచ్చే ఏడాది, వారు మక్కాలో ప్రవేశించి ఉమ్రా ఆచారాన్ని నెరవేర్చడానికి అనుమతించబడతారు, కానీ సంచులలో ఉన్న ఖడ్గమును తప్ప, వారు ఏ ఆయుధాలను తీసుకురావడానికి అనుమతించబడరు. ఇంకా, వారు మక్కాలో 3 రోజుల కంటే ఎక్కువ రోజులు ఉండకూడదు.

(3) మక్కా ప్రజలలో ఎవరైనా మదీనాకు వెళితే, అతను ముస్లిం అయినప్పటికీ, ప్రవక్త (స) అతనికి మదీనాలో రక్షణ కల్పించకూడదు మరియు అతన్ని తిరిగి ఇవ్వాలి. ఈ విషయంలో, సహీహ్ బుఖారీ మాటలు ఇలా ఉన్నాయి: **లా యఅతీక మిన్నా రజులున్ వ ఇన్ కాన అలా దీనిక ఇల్లా రదద్‌తహు ఇలైనా** 'మాలో ఒక వ్యక్తి మీ వద్దకు వస్తే, మీరు అతన్ని తిరిగి ఇవ్వాలి.' అయితే, ఒక ముస్లిం మదీనాను వదిలి మక్కాకు వస్తే, అతన్ని తిరిగి ఇవ్వరు. (మక్కా ప్రజలలో ఎవరైనా ముస్లిం మదీనాకు వెళితే, వారు అతన్ని తిరిగి ఇవ్వాలి అనే పదాన్ని ఆయన తీసుకువచ్చారు. అయితే, ఒక ముస్లిం మదీనాను వదిలి మక్కాకు వచ్చి ఏదో విధంగా బంధించబడితే, అతన్ని తిరిగి ఇవ్వరు.)

మరొక కథనంలో, మక్కా ప్రజల నుండి ఎవరైనా తన వాలి లేదా సంరక్షకుడి అనుమతి లేకుండా మదీనాకు వస్తే, అతన్ని తిరిగి ఇవ్వాలి అని ప్రస్తావించబడింది.

(4) అరేబియా తెగలలో, ముస్లింలతో పొత్తు పెట్టుకోవాలనుకునే వారు పొత్తు పెట్టుకోవచ్చును. మక్కా ప్రజలతో పొత్తు పెట్టుకోవాలనుకునే వారు మక్కా వారితో పొత్తు పెట్టుకోవచ్చును.

(5) ప్రస్తుతానికి, ఈ ఒప్పందం 10 సంవత్సరాలు ఉంటుంది మరియు ఈ కాలంలో, ఖురైష్ మరియు ముస్లింల మధ్య యుద్ధం నిలిపివేయబడుతుంది."

హుదైబియా ఒప్పందం యొక్క సాక్షులకు సంబంధించి, వివరాలు ఈ క్రింది విధంగా ఉన్నాయి:"ఈ ఒప్పందం యొక్క రెండు కాపీలు లిప్యంతరీకరించబడ్డాయి మరియు సాక్షులుగా, చాలా మంది గౌరవనీయ వ్యక్తులు తమ సంతకాలను చేశారు. ముస్లింలలో, హజ్రత్ అబూ బకర్ రజి, హజ్రత్ ఉమర్ రజి, హజ్రత్ ఉస్మాన్ రజి (ఆ సమయానికి మక్కా నుండి తిరిగి వచ్చారు), అబ్దుర్-రెహ్మాన్ బిన్ ఔఫ్ రజి, సాద్ బిన్ అబీ వక్కాస్ రజి మరియు అబూ ఉబైదహ్ రజి ఉన్నారు. ఒప్పందం ముగిసిన తర్వాత, సుహైల్ బిన్ అమర్ రజి ఒప్పందం యొక్క ఒక కాపీని తీసుకొని మక్కాకు తిరిగి వచ్చారు, మరొక కాపీ ఆం హజ్రత్ సల్లల్లాహు అలైహి వ సల్లం వద్ద ఉంది." **(సీరత్ ఖాతమున్నబియ్యీన్ (స), హజ్రత్ మిర్జా బషీర్ అహ్మద్ రజి ఎం.ఏ పేజీలు 768-769)**

ఇంతకు ముందు చెప్పినట్లుగా, సహచరుల అశాంతి మరియు వేదన గురించి ప్రస్తావించే కథనాలు ఉన్నాయి. ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం ఒప్పందంపై సంతకం చేయడం ముగించిన తర్వాత, రసూలుల్లాహ్ సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం తన సహచరులతో ఇలా అన్నారు: "లేచి వెళ్లి మీ ఒంటెలను వధించండి. తరువాత మీ తల నీలాలు అర్పించండి." కానీ వారిలో ఒక్కరు కూడా లేచి నిలబడలేదు, మొత్తానికి ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వ సల్లం దీనిని మూడుసార్లు పునరావృతం చేశారు. **(సుబులుల్-హుదా వర్రిషాద్, వాల్యూమ్. 5, దారుల్ కుతుబుల్ ఇల్మియత్, బీరూట్, పేజీ. 56)**

హజ్రత్ మిర్జా బషీర్ అహ్మద్ సాహిబ్ రజి దీనిని ఈ క్రింది విధంగా వివరించారు: "సుహైల్ తిరిగి వెళ్ళిపోయిన తరువాత ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వ సల్లం ముస్లింలతో, 'లేచి మీ జంతువులను వధించిన తర్వాత, ఇక్కడే మీ తలలు గుండు చేసుకోండి (బలి తర్వాత, తలపై ఉన్న వెంట్రుకలు గుండు చేయబడతాయి లేదా చిన్నగా కత్తిరించబడతాయి), ఆపై తిరిగి వెళ్ళడానికి సిద్ధం చేసుకోండి' అని అన్నారు. అయితే, స్పష్టంగా అవమానకరమైన ఒప్పందంగా అనిపించిన దాని కారణంగా సహచరులు తీవ్ర అయోమయంలో పడ్డారు. అంతేకాకుండా, ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వ సల్లం ఒక కలను ఆధారం చేసుకోని తమను ఇక్కడికి తీసుకువచ్చారని మరియు అల్లాహ్ ఆ కలలో బైతుల్లాహ్ తవాఫ్ దృశ్యాన్ని చూపించారని వారు భావించినప్పుడు, వారి స్వభావాలు అనుచరుల స్వభావాలు నీరు కారాయి. వారు జీవం లేదా కదలిక లేకుండా కూర్చున్న నిర్జీవ జీవుల వలె ఉన్నారు. వారు అల్లాహ్ ప్రవక్తపై పూర్తి విశ్వాసంను కలిగి ఉన్నారు మరియు ఆయన వాగ్దానాన్ని కూడా పూర్తిగా విశ్వసించారు, కానీ మానవ స్వభావం యొక్క డిమాండ్ల కారణంగా (మానవ పరిమితుల కారణంగా), ఈ స్పష్టమైన వైఫల్యం కారణంగా వారి హృదయాలు దుఃఖంలో మునిగిపోయాయి. (ఇది వారి ప్రారంభ ప్రతిచర్య.) ఈ కారణంగానే ప్రవక్త (స) వారిని జంతు బలులను వధించి తిరిగి రావాలని (వారు మక్కాలోకి ప్రవేశించినా, ప్రవేశించకపోయినా, కాబా చుట్టూ ప్రదక్షిణ చేసినా, చేయకపోయినా, వారు అక్కడే కూర్చుని త్యాగాలు చేయాలని) ఆదేశించినప్పుడు సహచరులు కదలలేదు. (ఎవరూ తమ స్థానం నుండి లేవలేదు మరియు వారందరూ కూర్చుని ఉన్నారు.) ఇలా నవూజు బిల్లాహ్ వారు సందేశహరులకు అవిధేయులు కావడం వల్ల కాదు, ఎందుకంటే ఈ భూమిపై ప్రవక్త (స) సహచరుల కంటే ఎక్కువ విధేయత చూపే సమాజం లేదు. అందువల్ల, వారి అమలు చేయకపోవడం అనేది తిరుగుబాటు లేదా అవిధేయత అనబడు. కేవలం దుఃఖం మరియు స్పష్టమైన అవమానం వంటి భావాలు వారిని కృంగదీశాయి. వారు విన్నప్పటికీ వినలేనట్లుగా, మరియు చూసినప్పటికీ వారి కళ్ళు పనిచేయనట్లుగా ఉన్నాయి. ఆం హజ్రత్ సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం తమ ఆదేశాన్ని రెండు లేదా మూడు సార్లు పునరావృతం చేసారు, కానీ ఏ సహచరుడు కూడా కదలలేదు. అందువలన నా ఆజ్ఞను ఎవరు పాటించడం లేదు అని దైవ ప్రవక్త (స) తీవ్రంగా బాధపడ్డారు. మరియు నిశ్శబ్దంగా తన గుడారానికి తిరిగి వెళ్ళాడు. దైవ ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వ సల్లం గౌరవనీయ భార్య, అసాధారణమైన తెలివైన మహిళ, హజ్రత్ ఉమ్ సల్మాహ్ రజి తన గుడారం నుండి మొత్తం దృశ్యాన్ని గమనిస్తోంది. తమ ప్రియమైన భర్త ఆందోళనతో మరియు భారంగా లోపలికి రావడాన్ని చూసి, దైవ ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం గారి దుఃఖం మరియు ఆందోళనకు గల వివరాలను అడిగి తెలుసుకున్నది. ఆ తరువాత ఆమె సానుభూతితో మరియు ప్రేమగా ఆయనతో, 'ఓ అల్లాహ్ ప్రవక్తా! దుఃఖించకండి, మీ సహచరులు, దేవుని దయతో, అవిధేయులు కాదు. అయితే, ఈ ఒప్పందం యొక్క నిబంధనల వలన వారు దుఃఖంలో తమ స్పృహ కోల్పోయాయి. నా సూచన ఏమిటంటే, మీరు వారికి ఏమీ చెప్పకండి, బదులుగా, మీరే నిశ్శబ్దంగా బయటకు వెళ్లి మీ జంతు బలిని వధించి, మీ తలను గుండు చేసుకోండిచ అప్పుడు మీ సహచరులు మీ మార్గాన్ని అనుసరిస్తారు.' అని తెల్పినారు. "ఈ సలహాతో ఆం హజ్రత్ సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం సంతోషించారు. ఒక్క మాట కూడా మాట్లాడకుండా, ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం తన జంతు బలి అర్పణను వధించి, తల గుండు చేయించుకోవడం ప్రారంభించారు.

సహచరులు ఈ దృశ్యాన్ని చూసినప్పుడు, నిద్రపోతున్న వ్యక్తి కేకలు మరియు అరుపులు వంటి వాటివలన ఒక్కసారిగా ఉలిక్కిపడి మేల్కొన్నట్లుగా అభిమానంలో మునిగిన అనుచరులు కూడ తమ జంతువులను వధించి, తమ తల వెంట్రుకులను అర్పించారు. అయినా కూడ వారిలో ఎంతటి బాధ ఉన్నదనగా కథకుడు ఆ పరిస్థితిని గూర్చి ఇలా తెలియజేశాడు. అనుచరులు ఒకరు మరొకరి తల వెంట్రుకులను తీస్తున్నారు. అయితే ఆ అశాంతి వలన సహచరులు గుండు గీసుకుటూ ఎక్కడ గొంతులు కోసుకుంటారో అని భయం వేసింది.

మొత్తానికి హజ్రత్ ఉమ్ సల్మా రజి గారి సలహ్ విజయవంతమైంది మరియు ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం గారి శుభప్రదమైన వాక్యములు

తాత్కాలికంగా ఆచరించక పోయినా, ప్రవక్త (స) ఆచరణ వలన నిద్రపోతున్న వారిని మేల్కొలిపినట్లుగా చేసింది.

(సిరత్ ఖాతమున్నబియ్యాన్ (స), హజ్రత్ మిర్జా బషీర్ అహ్మద్ రజి, ఎం.ఏ పేజీలు 769-770)

ఇది సీరత్ ఖాతమున్నబియ్యాన్ (స)కు చెందిన ఒక ఆధారం.

మొత్తానికి హుదైబియ్యాలో, అల్లాహ్ ప్రవక్త (స) తన బలి ఒంటెను వధించినప్పుడు, ఒకప్పుడు బదర్ యుద్ధ సంపదలో లభించిన అబూ జహల్ యొక్క ఒంటె మేత మేస్తూ ఎక్కడికో పారిపోయింది. దానిని మేయడం కోసం వదిలి వేయగా అది పారిపోయింది. అయితే అది అప్పటికే బలి కోసం ప్రత్యేకించబడింది మరియు ఈ ప్రభావానికి దాని మెడలో ఒక గుర్తును ధరించింది. ఇది కొంత సమయం వరకు కనిపించలేదు కానీ చివరికి దొరికింది. అప్పుడు ఖుర్బానీ కోసం తీసుకవచ్చారు. ప్రవక్త (స) ఆ ఒంటెను ఏడుగురు వేర్వేరు పురుషుల తరపున బలి ఇచ్చారు. ఈ సందర్భంగా, రసూలుల్లాహ్ సల్లల్లాహు అలైహి వ సల్లం ఈ విధంగా 70 జంతువులను బలి ఇచ్చారని హజ్రత్ జాబిర్ రజి వివరించారు. ప్రతి జంతువును ఏడుగురు పురుషుల తరపున బలి ఇచ్చారు మరియు ఆ రోజు, మేము 1,400 మంది ఉన్నాము. ఖ/ర్బాని ఇచ్చే జంతువును కొనడానికి స్తోమత లేకపోవడం వల్ల ఖుర్బాని ఇవ్వని వారి సంఖ్య ఎక్కువగానే ఉన్నది. అంతటి స్తోమత లేకుండెను.

ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం హరం సరిహద్దు బయటనే మకాం వేశారు. కానీ హరం లోపల తన ప్రార్థనలు చేసేవారు. అల్లాహ్ ప్రవక్త (స) తాను తెచ్చిన 20 బలి జంతువులను అస్లాం తెగకు చెందిన ఒక వ్యక్తితో పాటు మర్వా సమీపంలో వాటిని వధించడానికి పంపారు. అల్లాహ్ ప్రవక్త (స)జంతువులను బలి ఇవ్వడం ముగించిన తర్వాత, అతను తన గుడారంలోకి వెళ్లి హజ్రత్ ఖ్రాష్ బిన్ ఉమయ్యహ్ రజిను పిలిచారు. అల్లాహ్ ప్రవక్త ఖ్రాష్ రజితో తన తలను గుండు చేయమని కోరారు. ఆ తరువాత తన జుట్టును ముళ్ళ చెట్టుపై ఉంచారు. ప్రజలు ప్రవక్త (స) వెంట్రుకలను చెట్టు నుండి తీసుకొని తమలో తాము పంచుకోవడం ప్రారంభించారు. హజ్రత్ ఉమ్మే అమ్మారాహ్ రజి కూడా ప్రవక్త (స) వెంట్రుకలలో కొంత భాగాన్ని తీసుకున్నారు. ఆమె దానిని నీటిలో ముంచి రోగులకు నీరు ఇచ్చేది. అనారోగ్యంతో ఉన్నవారిలో కొందరు కోలుకుంటారని చెప్పబడింది - వాస్తవానికి జుట్టు ఆశీర్వదించబడింది కాబట్టి అలా జరిగింది. కొంతమంది సహచరులు ఒకరి తలలు ఒకరు గుండు చేసుకోవడం ప్రారంభించారు. విశ్వాసులలో తల గుండు చేయించుకున్నవారు మరియు జుట్టు కత్తిరించుకున్నవారు ఉన్నారు, వారిలో హజ్రత్ ఉస్మాన్ రజి మరియు హజ్రత్ అబూ ఖతదహ్ రజి ఉన్నారు. ప్రవక్త (స) గుడారం వెలుపల తన తలని ఉంచి, "తల గుండు చేయించుకున్న వారిపై అల్లాహ్ దయ చూపుగాక" అని అన్నారు. ఎవరో పవిత్ర ప్రవక్త (స) ని ఇలా అడిగారు, "ఓ అల్లాహ్ ప్రవక్త, జుట్టు కత్తిరించుకున్న వారి సంగతేంటి?" అందుకు ప్రవక్త (స) ఈ క్రింది ప్రార్థనతో మూడుసార్లు సమాధానమిచ్చారు, "అల్లాహ్ తలలు కత్తిరించుకున్న వారిపై దయ చూపుగాక!" మరియు నాల్గవ సందర్భంలో, "అల్లాహ్ జుట్టు కత్తిరించుకున్న వారిపై దయ చూపుగాక" అని ప్రార్థించారు.

ప్రవక్త (స) 19 పగలు 20 రాత్రులు హుదైబియాలో ఉన్నారని ఒక కథనం చెబుతుంది. ముహమ్మద్ బిన్ ఉమర్, వాకిది మరియు ఇబ్న్ సాద్ దీనిని ప్రస్తావించారు. **(సుబులుల్ హుదా వర్రిషాద్, వాల్యూమ్. 5, దారుల్ కుతుబుల్ ఇల్మియా బీరుట్, పేజీ. 57) (సిరతుల్ హలాబియా, వాల్యూమ్. 3, దారుల్ కుతుబుల్ -ఇల్మియా, బీరుట్, పేజీ. 34)**

హజ్రత్ మిర్జా బషీర్ అహ్మద్ రజి గారు దీనిని ఈ క్రింది విధంగా వివరించారు: తన త్యాగం చేసిన తర్వాత, ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం మదీనాకు తిరిగి బయలుదేరాలని ఆదేశించారు. ఆ సమయంలో, ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వ సల్లం హుదైబియాకు వచ్చి 20 రోజుల కంటే కొంచెం తక్కువ సమయం గడిచింది. తన తిరుగు ప్రయాణంలో, ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం ఉస్ఫాన్ సమీపంలోని కిరా'ఉల్-గమిమ్ చేరుకున్నప్పుడు రాత్రి అయింది, ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం ఒక ప్రకటన చేసి, తమ సహచరులందరిని సమావేశపరిచారు. ప్రవక్త (స) ఇలా చెప్పారు, 'ఈ రాత్రి, నాపై ఒక సూరా అవతరింపబడింది, మరియు ఈ ప్రపంచంలోని అన్ని వస్తువుల కంటే ఇది నాకు చాలా ప్రియమైనది.' ఇది క్రింది విధంగా ఉంది: **ఇన్నా ఫతహ్నా లక ఫత్‌హన్ ముబీనా ల్లియఘ్ఫిర లక అల్లాహు మా తఖద్దమ మిన్ జన్‌బిక వమా తఅఖ్ఖర వ యుతిమ్మ నిఅమతహు అలైక వ యహ్‌దియ్యక సిరాతన్ ముస్తఖీమా వ యన్‌సురకల్లాహు నసరన్ అజీజా** ... ఇవి 2 నుండి 4వ సూక్తుల వరకు చెందినవి. ఫతహ అధ్యాయమునకు చెందినవి. మరల 28 వ సూక్తి ఇలా గలదు. **లఖద్ సదఖ అల్లాహు రసూలహు ర్రుఅయా బిల్ హఖ్ఖి ల తద్‌ఖులున్నల్ మస్జిదల్ హరామ ఇన్ షాఅ అల్లాహు ఆమినీనా ముహల్లఖీన రుఉసకుం వ ముఖస్సిరీన లా తఖాఫూన** (ఫతహ్: 2-4, 28) అనగా, "'ఓ ప్రవక్త!, మేము నీకు ఒక అద్భుతమైన విజయాన్ని ప్రసాదించాము, తద్వారా మేము నీ కోసం ఒక యుగాన్ని ప్రారంభించగలము, అందులో క్షమాపణ అనే ముసుగు నీ గత మరియు భవిష్యత్తు లోపాలను కప్పివేస్తుంది మరియు ఆయన నీపై తన అనుగ్రహాన్ని పూర్తి చేసి నిన్ను విజయ మార్గంలో నడిపించగలడు. మరియు నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ నీకు గొప్ప సహాయం చేస్తాడు. నిజం ఏమిటంటే దేవుడు తన ప్రవక్తకు దర్శన కల నెరవేర్చాడు. ప్రస్తుతానికి, దేవుడు కోరితే, మీరు సురక్షితమైన స్థితిలో పవిత్ర గృహంలోకి ప్రవేశిస్తారు, మీలో కొందరు తలలు గుండు చేయించుకుని, మరికొందరు జుట్టు కత్తిరించుకుని ఉంటారు మరియు మీకు ఎటువంటి భయం ఉండదు. మరో మాటలో చెప్పాలంటే, మీరు ఈ సంవత్సరం మక్కాలో ప్రవేశించి ఉంటే, అది భద్రతా ప్రవేశం కాదు. అది యుద్ధం మరియు రక్తపాతం యొక్క ప్రవేశం. అయితే, దర్శనంలో, దేవుడు భద్రతా ప్రవేశాన్ని చూపించాడు మరియు ఈ కారణంగానే, ఈ సంవత్సరం ఒప్పందం ఫలితంగా, భద్రతా స్థితిని రూపొందించారు. ఇప్పుడు, దేవుడు చూపించిన దర్శనానికి అనుగుణంగా, మీరు త్వరలో భద్రతా స్థితిలో పవిత్ర మసీదులోకి ప్రవేశిస్తారు. నిజమే, అలాగే జరిగింది.'

"కొంతమంది సహచరుల హృదయాలు హుదైబియా ఒప్పందం యొక్క చేదును అనుభవిస్తున్నందున, ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం ఈ శ్లోకాలను సహచరులకు చదివినప్పుడు, వారు ఆశ్చర్యపోయారు, వారు వైఫల్యంతో తిరిగి వస్తున్నప్పటికీ, దేవుడు వారి విజయానికి శుభాకాంక్షలు ఇస్తున్నాడని భావించారు. కొంతమంది తొందరపాటు సహచరులు, 'బైతుల్లా చుట్టూ తవాఫ్ చేయకుండా మనం తిరిగి వస్తున్నం ఇది విజయమా?' అని కూడా అన్నారు. ఈ మాటలు దైవ ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వ సల్లం వద్దకు చేరినప్పుడు, ఆయన తీవ్ర అసంతృప్తిని వ్యక్తం చేశారు. క్లుప్తంగా కానీ శక్తివంతమైన ప్రసంగంలో ఆయన ఇలా అన్నారు: "'ఇది అసంబద్ధమైన అభ్యంతరం, ఎందుకంటే మీరు ఆలోచిస్తే, హుదైబియా ఒప్పందం నిజంగా ఒక చిరస్మరణీయ విజయం అని స్పష్టమవుతుంది.

యుద్ధానికి మొగ్గు చూపిన ఖురైషులు, యుద్ధాన్ని విడిచిపెట్టి, మనతో శాంతి ఒప్పందాన్ని కుదుర్చుకున్నారు మరియు తరువాతి సంవత్సరం మనకు మక్కా ద్వారాలను తెరుస్తామని వాగ్దానం చేశారు. ఖురైషుల దుశ్చర్య నుండి రక్షించబడిన మనము ఇప్పుడు శాంతి మరియు భద్రతతో తిరిగి వస్తున్నాము, అదే సమయంలో మన భవిష్యత్ విజయం యొక్క సువార్తను పొందుతున్నాము. కాబట్టి, నిజానికి, ఇది ఒక గొప్ప విజయం. ఉహుద్ మరియు అహ్జాబ్‌లలో ఈ ఖురైష్ తెగ మీపై ఎలా యుద్ధ దాడులు చేసిందో మీరందరూ మర్చిపోయారా? ఈ భూమి, దాని విశాలతతో ఉన్నప్పటికి, మీ కోసం ఇరుకైనదిగా మరియు మీ కళ్ళు భయానకంగా చేసింది. మరియు మీరు భయంతో వణికిపోయారు. అయితే, ఈ రోజు, ఈ ఖురైష్‌లు మీతో శాంతి మరియు భద్రతల ఒప్పందాన్ని కుదుర్చుకుంటున్నారు. సహాబాలు ఇలా సమాధానమిచ్చారు, 'ఓ అల్లాహ్ ప్రవక్త! మేము అర్థం చేసుకున్నాము, మేము అర్థం చేసుకున్నాము. "మీ దూరదృష్టిని మేము చేరుకోలేము, కానీ ఈ ఒప్పందం నిజంగా మాకు ఒక గొప్ప విజయం అని ఇప్పుడు మేము అర్థం చేసుకున్నాము."

(సీరత్ ఖాతమున్నబియ్యాన్ (స), హజ్రత్ మిర్జా బషీర్ అహ్మద్ రజి ఎం.ఏ , పేజీలు 770-772)

హజ్రత్ మసీహ్ మౌవూద్ అలైహిస్సలాతు వస్సలాం ఇలా పేర్కొంటున్నారు: "సర్వశక్తిమంతుడైన దేవుడు హుదైబియా సంఘటనను స్పష్టమైన విజయంగా భావించాడు:ఆపై ఇలా తెలిపాడు. **ఇన్నా ఫతహ్‌నా లక ఫతహన్ ముబీనా** (ఫతహ్: 2) నిశ్చయంగా, మేము మీకు స్పష్టమైన విజయాన్ని ప్రసాదించాము."'ఆ విజయం చాలా మంది సహచరులకు స్పష్టంగా కనిపించలేదు. వాస్తవానికి, కొంతమంది కపటులు మతభ్రష్టులుగా మారడానికి ఇది కారణమైంది. కానీ వాస్తవానికి, ఇది స్పష్టమైన విజయం, అయినప్పటికీ దాని ప్రాథమిక అంశాలు సైద్ధాంతిక మరియు లోతైనవి." (అన్వర్-ఉల్-ఇస్లాం, రూహాని ఖజాయిన్ వాల్యూమ్. 9, పేజీ. 90)

అల్లామా బల్దురి ఇలా రాశారు: "ఈ ఒప్పందం ఫలితంగా వివిధ ఫలితాలు మరియు ఫలాలు వ్యక్తమయ్యాయి. చివరికి మక్కా జయించబడింది మరియు మక్కా ప్రజలందరూ ఇస్లాం మతంలోకి ప్రవేశించారు. పెద్ద సంఖ్యలో ప్రజలు ఇస్లాం మతంలోకి ప్రవేశించడం ప్రారంభించారు. కారణం ఏమిటంటే, ఒప్పందానికి ముందు, ప్రజలు ఒకరినొకరు కలుసుకోలేకపోయారు మరియు ప్రవక్త సందేశాన్ని స్పష్టంగా వారి ముందు ఉంచబడలేదు. ప్రవక్త గురించి వివరంగా చెప్పడానికి వారి వద్దకు

వెళ్ళేవారు ఎవరూ లేరు. హుదైబియా ఒప్పందం అమలులోకి వచ్చినప్పుడు, ప్రజలు ఒకరినొకరు కలవడం ప్రారంభించారు. విగ్రహారాధకులు మదీనాను సందర్శించారు మరియు ముస్లింలు మక్కాను సందర్శించారు మరియు వారు వారి కుటుంబాలు, స్నేహితులు మరియు ఇతర శ్రేయోభిలాషులను కలిశారు. వారు ప్రవక్త బోధనలు మరియు ఆయన అద్భుతాల గురించి వినిపించేవారు. వారు ప్రవక్తత్వ సంకేతాలతో పరిచయం పొందారు. వారు ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం ప్రాచీన జీవితం మరియు ఆయన అద్భుతమైన నమూనా గురించి తెలుసుకో గలిగారు. వారు స్వయంగా అనేక విషయాలను చూశారు, తద్వారా వారు విశ్వాసం వైపు మొగ్గు చూపారు, హుదైబియా ఒప్పందం మరియు మక్కా విజయం మధ్య కాలంలో చాలామంది విశ్వాసం వైపు త్వరపడి ఇస్లాంను అంగీకరించారు. "మక్కా విజయం రోజున అందరూ ఇస్లాంను అంగీకరించే సమయంలోగా ఇతరులు కూడా ఇస్లాం వైపు ఆకర్షితులయ్యారు. ఖురైషులు ఇస్లాంను అంగీకరించాలని అరేబియా ప్రజలు ఎదురు చూస్తున్నారు మరియు వారు అంగీకరించినప్పుడు, అరేబియా ప్రజలందరూ కూడా ఇస్లాంను అంగీకరించారు." **(సుబులుల్‌హుదా వర్రిషాద్, వాల్యూమ్. 5, దారుల్ కుతుబుల్ ఇల్మియా, బీరూట్, పేజీ. 80)**

హజ్రత్ మసీహ్ మౌవూద్ అలైహిస్సలాతు వస్సలాం గారు ఇలా తెలిపారు:

"ఆఁ హజ్రత్ సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం హుదైబియా ఒప్పందం చేసుకున్న తరువాత హుదేబియా ఒప్పందపు, శుభఫలితములలో ఒక ఫలితము ఏమనగా ప్రజలకు ప్రవక్తను సందర్శించే అవకాశం లభించింది. ఆయన మాటలు విన్న తర్వాత, చాలా మంది ముస్లింలుగా మారారు. వారు ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వ సల్లం మాట వినగలిగే వరకు వారి మధ్య ఒక అవరోధం ఉండేది, అది ఆయన గొప్పతనాన్ని మరియు మంచితనాన్ని తెలుసుకోకుండా వారిని అడ్డుకుంది. కాబట్టి, ఇతరులు ఆయనను అబద్ధాలకోరు అని పిలిచినట్లుగా, (నవూజుబిల్లాహ్)వారు కూడా దానిని అనుసరిస్తారు మరియు ఆయన నుండి దూరం కావడం వల్ల ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వ సల్లం తెచ్చిన అనుగ్రహాలు మరియు ఆశీర్వాదాలను కోల్పోయి ఉంటారు. కానీ ఆ అడ్డంకి తొలగిపోయినప్పుడు మరియు వారు అతనిని దగ్గరగా చూసినప్పుడు మరియు అతని మాటలు విన్నప్పుడు, వారు ఇకపై విరక్తి చెందలేదు మరియు వారు సద్గురువుల శ్రేణిలోకి ప్రవేశించగలిగారు."

(మాల్ఫుజాత్ , వాల్యూమ్. 5, పేజీ. 371, ఎడిషన్ 2022)

మిగిలిన వారి గురించి భవిష్యత్తులో ప్రస్తావించబడుతుంది, ఇన్షా-అల్లాహ్.

హజ్రత్ ముస్లిహ్ మౌవూద్ రజియల్లాహు అన్‌హు ఇట్లనిరి. నాకు సన్నిహితులైన ఒక వైద్యులున్నారు. వారిప్పటికి వైద్యము చేయుచున్నారు. వారు తమ విద్యార్థి దశ సంఘటన ఇట్లు వినిపించిరి. ఒక సారి దైవ ఉనికి గురించి ఇతర విద్యార్థితో మాట్లాడుచుండిరి. దేవుడు యున్నాడు, ఈ విధముగా దుఆలను వినును, ఇటుల చికిత్స జరిగినదని ఈ సంఘటనను సాక్ష్యముగా ప్రవేశపెట్టిరి. దేవుని ఉనికిని విశ్వసించని ఆ ఎదుటి విద్యార్థి ఇటువంటి రోగులు బ్రతక గలరు, ఇదేదో అసంభవ విషయము కాదని అనెను. అనుకోకుండా అదే రోజు కళాశాలలో ఒక ప్రొఫెసర్ ఉపన్యాము "కుక్క కరిచిన వ్యక్తి" అను శీర్షికపై యుండెను. అనగా కుక్క కరిచిన వ్యక్తి స్థితి ఎట్లుండును. ప్రొఫెసర్ ఉపన్యాసము కొరకు నిలబడి అతడు ఈ వ్యాధికి వ్యాధి తిరగబడక ముందే చికిత్స చేయవలెను, అతి త్వరగా ఇటు వైపు దృష్టి సారించాలనే అంశమును గట్టిగా చెప్పడం మొదలు పెట్టెను. నేను ఈ విషయమును స్పష్టము చేయుటకు వ్యాధి తిరగబడిన తర్వాత రోగికి స్వస్థత కలుగవచ్చునని కొందరంటున్నారని అడిగితిని. అందుకు ప్రొఫెసర్ కసురుకొని ఇది ఎన్నటికి సాధ్యము కాదని అనెను. ఇటుల అనేవాడు అవివేకి. హజ్రత్ ముస్లిహ్ మౌవూద్ రజియల్లాహు అన్‌హు ఇట్లనిరి. సారాంశమేమనగా ఈ వ్యాధికి చికిత్స లేదు, ఎన్నడు చేయబడలేదు. కాని హజ్రత్ మసీహ్ మౌవూద్ అలైహిస్సలాం దుఆతో మియా అబ్దుల్ కరీంకు అల్లాహ్ తాలా స్వస్థత కలిగించెను. అల్లాహ్ కృపానుసారము వారిప్పటి వరకు సజీవముగా యున్నారు. (మీరు ఇది ప్రస్తావించుచున్నడు) ఈ ప్రకృతి చట్టము పైన ఒక అధికారి అయిన ఉనికి గలదని, అతని హస్తములో స్వస్థత శక్తి గలదని నిరూపితమైనది.

[హస్తీ బారీ తాలా-అన్వారుల్ ఉలూమ్ సంపుటి 6 పుట 328,329]

మరో సంఘటనను వారిట్లు ప్రస్తావించిరి. హజ్రత్ మసీహ్ మౌవూద్ అలైహిస్సలాం వద్దకు అమెరికా నుండి ఇద్దరు పురుషులు ఒక స్త్రీ వచ్చిరి. ఒక వ్యక్తి హజ్రత్ మసీహ్ మౌవూద్ అలైహిస్సలాంతో వారి ప్రకటన గురించి సంభాషించెను. సంభాషణ మధ్యలో హజ్రత్ మసీహ్ నాస్రీ అలైహిస్సలాం ప్రస్తావన వచ్చెను. వారు దేవుడని ఆ వ్యక్తి అనెను. వారు దేవుడనుటకు మీ దగ్గర ఏ నిదర్శనము గలదని హజ్రత్ మసీహ్ మౌవూద్ అలైహిస్సలాం అనిరి. వారు మహిమలు చూపిరని అతడనెను. మహిమలు మేము కూడ చూపెడుతున్నామని వారనిరి. నాకేదైనా మహిమ చూపగలరని అతడనెను. నీవు స్వయముగా నా మహిమ అని వారనిరి. (అనగా ప్రశ్నించిన ఆ అమెరికా వాసిని నీవు నా మహిమ అని అనిరి.) ఇది విని అతడు ఆశ్చర్యపడెను. నేనెలా మహిమ అని అతడనెను. వారిట్లనిరి. ఖాదియాన్ ఒక చిన్న, ఎవరికి తెలియని గ్రామము. అతి సాధారణ ఆహార వస్తువులు కూయిక్కడ లభించేవి కావు. తుదకు ఒక్క రూపాయి పిండి కూడ లభించేది కాదు. ఎవరికైనా అవసరమున్నచో గోధుమలు తీసుకొని పట్టించుకొనేవారు. నేను నీ పేరును ప్రపంచములో గొప్ప స్థాయికి చేర్చుదును, ప్రపంచములో నీవు ఖ్యాతి చెందేలా చేయుదునని అల్లాహ్ తాలా ఆ కాలములో నాకు తెలిపెను. నలు వైపుల నుండి ప్రజలు నీ వద్దకు వత్తురు. వారి సౌకర్యము, వసతికి చెందిన సామాగ్రి కూడ ఇక్కడికే వచ్చును. ***యాతూన మిన్ కుల్లి ఫజ్జిన్ అమీఖ్*** అన్ని రకాల ప్రజలు, ప్రతి దేశ ప్రజలు నీ వద్దకు వత్తురు. ***యాతీక మిన్ కుల్లి ఫజ్జిన్ అమీఖ్*** ఎంత అధికముగా వత్తురనగా వారు వచ్చిన రహదారులు గుంతలమయమగును. (గుంతలు పడును) దారులు ఎంత గుంతలమయమైనవో ఇప్పుడు చూడుము. బటాలా నుండి ఖాదియాన్‌కు వచ్చే రహదారిలో గత సంవత్సరమే ప్రభుత్వము రెండు వేల రూపాయల మట్టి పోయించెను. హజ్రత్ మసీహ్ మౌవూద్ అలైహిస్సలాం అతనితో ఇట్లనిరి. నీవు అమెరికా నుండి నా వద్దకు వచ్చినావు. నీకు నాతో ఏ సంబంధముండెను. నేను ప్రకటన చేయనంత వరకు నేనెవరికి తెలుసు. కాని నేడు నీవు అంత దూరము నుండి నడిచి వచ్చినావు. ఇదే నా సత్యమునకు నిదర్శనము. హజ్రత్ ముస్లిహ్ మౌవూద్ రజియల్లాహు అన్‌హు ఇట్లనిరి. నాకింకా మంచిగా గుర్తున్నది. ఈ సంభాషణ జరుగుచున్నప్పుడు, మీరు ఏదేని ఒక మీ మహిమ చూపగలరని ఆ వ్యక్తి అన్నప్పుడు హజ్రత్ మసీహ్ మౌవూద్ అలైహిస్సలాం దీనికి ఏ సమాధానమిత్తురని అందరు ఆశ్చర్యపడిరి. మహిమలు ఏ విధముగా బహిర్గతమగునో తెలుపుటకు మహిమల గురించి వారొక ఉపన్యాసము చేయుదురని అందరు భావించిరి. కాని అతడు తన మాటను ముగించగా, అంగ్లము నుండి ఉర్దూలో అనువాదము చేసి వారికి వినపించగానే వెంటనే ఇదే సమాధానమిచ్చిరి. హజ్రత్ ముస్లిహ్ మౌవూద్ రజియల్లాహు అన్‌హు ఇట్లనిరి. ఇది ఒక చిన్న విషయముగా యుండెను. కాని ప్రతి వ్యక్తి వివేకము ఇంత వరకు చేరలేదు. ఇప్పటికి వివేకముతో ఆలోచించిన వ్యక్తి ఇదేమైనా మహిమా అని అనును. కనులు తెరిచియున్నవారు, వివేకము, తెలివి గల వారు ఇది గొప్ప మహిమ అని భావింతురు. సత్యమును స్వీకరించువాని కొరకు ఇదే సరిపోవును. నా సత్యములో లక్షలాది సంకేతములు చూపబడినవని హజ్రత్ మసీహ్ మౌవూద్ అలైహిస్సలాం తెలిపిరి. కాని లెక్కించలేనన్ని సంకేతములు చూపబడివని నేనందును. మిర్జా గారి దైవవాణీలు కూడ ఇన్ని లేవని కొందరు అవివేకులందురు. కనుక సంకేతములు ఇన్ని ఎట్లగును ? కాని ఒక్క దైవవాణితో కూడ లక్షలాది సంకేతములు బహిర్గతము కావచ్చునని వివేకవంతులు, తెలవిగలవారు అర్థము చేసుకోగలరు.

ఒక కథ చాలా ప్రాచుర్యం పొందినది. కొన్ని వేల, లక్షల మంది సిద్ధము చేసిన ఒక లడ్డూ రేపు నేను మీకు చూపింతునని ఒక వ్యక్తి తన సోదరుని కుమారులతో అనెను. రెండవ రోజు భోజనము చేయుటకు కూర్చున్నప్పుడు లడ్డూ భుజించే ఆశతో వారేమియును తినక ఆ లడ్డూ ఇవ్వగలరని చిన్నానతో అనిరి. అతడు ఒక సాధారణ లడ్డూ తీసుకొని వారి ముందు పెట్టెను. మీతో నేను వాగ్దానము చేసిన లడ్డూ ఇదేనని అనెను. ఇదెట్లు కొన్ని లక్షల మంది సిద్ధము చేసిన లడ్డూ అయ్యెనని వారనిరి. మీరు కాగితము, కలము తీసుకొని వ్రాయడం మొదలు పెట్టండి. నిజముగానే ఈ లడ్డూను కొన్ని లక్షల మంది సిద్ధము చేసినారని నేను మీకు తెలిపెదను. చూడుము! ఒక దుకాణాదారుడు దీనిని సిద్ధము చేసెను. దీనిని సిద్ధము చేయుటకు ఉపయోగించిన వస్తువులను దుకాణాదారుడు కొందరు వ్యక్తుల నుండి కొనుగోలు చేసెను. వాటిలోని ఒక్కో వస్తువును వేలాది మంది సిద్ధము చేసిరి. ఉదా॥ చక్కరనే తీసుకొండి! దీనిని సిద్ధము చేయుటలో ఎంత మంది కష్టపడిరి. కొందరు దీనిని రుబ్బిన వారున్నారు. కొందరు రసము తీసిన వారున్నారు. కొందరు మోసుకొని పొలము నుండి తెచ్చినవారున్నారు. కొందరు నాగలి దున్నిన వారున్నారు. నీరందించువారున్నారు. నాగలిలో ఉపయోగించిన లోహమును సిద్ధము చేయువారున్నారు. ఈ విధముగా అందరిని లెక్కించినచో ఎంత మంది అగుదురు ? ఇంకా చక్కెరతో పాటు ఇందులో పిండి గలదు. దీనిని సిద్ధము చేయువారిని అంచనా వేయుము. (12వ పేజిలో)

ఖుర్ఆన్ కరీం యొక్క ఉపకారములు, విశిష్టతలు.

ఖుర్ఆన్ కరీం ఉపకారములను, విశిష్టతలను తెలియజేస్తూ హజ్రత్ మసీహ్ మౌవూద్ అలైహిస్సలాతు వస్సలాం ఇలా తెలిపారు. ఖుర్ఆన్ కరీం ఒక సంపూర్ణ గ్రంథము. ఈ అంశంను గూర్చి వివరణాత్మకముగా తెలియజేస్తూ హుజూర్ (అ) ఒక చోట ఇలా పేర్కొన్నారు. "నేను నిజము చెబుతున్నాను. ఖుర్ఆన్ కరీం ఎంతటి సంపూర్ణ, సంక్షిప్త దైవ గ్రంథమనగా ఆ గ్రంథానికి సాటి మరే గ్రంథము కూడ నిలబడలేదు. " హుజూర్ (అ) ఉదాహరణను ఇస్తూ ఇలా తెలిపారు. " వేదాలలో హుదన్ లిల్ ముత్తఖీన్ అనే షరతుతో పోటీపడే సూక్తిఏదైన ఉన్నదా?. ఒకవేళ మాటల వరకే పరిమితమై, ఫలితము శూన్యమైనచో అనగా దాని ఫలములు మరియు ఫలితాలు లేకున్నచో ప్రపంచీకులందరు ఏదో ఒక విధముగా దేవున్ని ఆరాధిస్తున్నవారే అవుతారు. భక్తి, శ్రద్ధ, దానధర్మాలవంటి వాటిని మంచివిగానే భావిస్తారు. ఏదో ఒక రూపంలో వీటిని ఆచరిస్తారు. అలాంటప్పుడు మరి వేదాలు అవతరించి ప్రపంచానికి చేసిన మేలు ఏమిటి?. " ఇక్కడ హైందవులకు ఈ సమాధానంను ఇస్తున్నారు. " లేదా వేదాలను విశ్వసించని జాతులలో పుణ్యకార్యములు చేయు లక్షణాలు పూర్తిగా అంతరించిపోయాయని నిరూపించండి. లేదా మరేదైన ప్రత్యేకమైన విశిష్టతను చూపించండి. " మరల ఇలా తెలిపారు. " ఖుర్ఆన్ షరీఫ్ ఆది నుండి మావన ఆత్మ ఆకాంక్షించు ప్రగతిని అనుగ్రహించు వాగ్దానం చేస్తుంది. ఈ క్రమంలోనే ఫాతిహా అధ్యాయంలో ఇహ్దినస్సిరాతల్ ముస్తఖీమ (ఫాతిహా:6) అని బోధించడం జరిగింది. అంతేగాకా మీరు ఈ దుఆలను చేయండి. అనగా ఓ అల్లాహ్! మేము సన్మార్గంలో నడుచుటకు తగిన మార్గదర్శకం చేయుము. " ఈ దుఆను కూడ నేర్పించడం జరిగింది. అనగా మార్గదర్శకం చేయుము అని దుఆ నేర్పించినప్పుడు నేను సన్మార్గంలో నడిపిస్తాను అని వాగ్దానం చేసినట్లు అవుతుంది. మరల ఇలా తెలిపారు. " ఆ సన్మార్గం ఎలాంటిదనగా, నీ అనుగ్రహాలు, శుభములను పొందిన సన్మార్గమై ఉండాలి. ఈ దుఆతో పాటు బఖరహ్ అధ్యాయపు మొదటి సూక్తిలోనే ఈ శుభవార్తను అందించడం జరిగింది. జాలికల్ కితాబు లారయిబ ఫీహి హుదన్ లిల్ ముత్తఖీన్ (బఖ్రహ్: 3)" మార్గదర్శకం పొందు దుఆను నేర్పించినప్పుడు దానిని పొందడం కోసం ఒక ప్రణాళికను కూడ రూపొందించింది. అందుకు అనుగుణముగా నడుచుకోండి అని తెలిపింది. ఈ గ్రంథాన్ని అనుసరించడం వలన మీకు , నిష్టావరులకు మార్గదర్శకం లభిస్తుంది. '' ఒక విధముగా చెప్పదలచినచోఆత్మలు దుఆలు చేయగా స్వీకరించుట తన ప్రభావాన్ని చూపుతుంది. దుఆ స్వీకరించబడు వాగ్దానం ఖుర్ఆన్ మజీద్ అవతరణ రూపంలో పూర్తిగావించబడుతుంది. ఒకవైపు దుఆ ఉండగా మరోవైపు దాని ఫలితము పొందుపర్చబడి యున్నది. ఇది అల్లాహ్ తాలా యొక్క అనుగ్రహం మరియు కృప. అల్లాహ్ ఇలాగే తెల్పినాడు. కాని విచారం ఏమిటనగా ప్రపంచీకులు దీని నుండి అజ్ఞానంలో, అజ్ఞాతంలో ఉన్నారు. ఈ గ్రంథం నుండి దూరముగా ఉంటూ వినాశనానికి గురైపోతున్నారు. "

మరల వారు ఇలా తెలిపారు. " నేను మరల ఇలా తెల్పుచున్నాను. అల్లాహ్ తాలా ఖుర్ఆన్ ప్రారంభములోనే నిష్టావరుల లక్షణంను గూర్చి వివరిస్తూ వారిని ఒక సాధారణ లక్షణంలో పరిగణించాడు. కాని మానవుడు ఖుర్ఆన్ మజీద్‌ను విశ్వసించి దానిని తన మార్గదర్శకంనకు మూలముగా భావించి, అందుకు అనుగుణముగా నడుచుకున్నచో వారు హుదన్‌లిల్ ముత్తఖీన్ (బఖరహ్: 3)లో పేర్కొనబడిన మార్గదర్శకత్వపు ఉన్నత స్థాయిలను, అంతస్సులను చేరుకుంటారు. ఖుర్ఆన్ కరీం యొక్క ఈ నిర్దిష్ట లక్ష్యంను తెలుసుకున్నచో పదాలలో వర్ణించలేని ఎంతో మాధుర్యం మరియు సంతోషం లభిస్తుంది. ఎందుకనగా తద్వారా అల్లాహ్ తాలా యొక్క ప్రత్యేక అనుగ్రహం మరియు ఖుర్ఆన్ మజీద్ యొక్క సంపూర్ణతను గూర్చి స్పష్టముగా అర్థమవుతుంది. "

(మల్ఫూజాత్ సంపుటి 8, పుట 317-318, ఎడిషన్ 1984)

మరల ఖుర్ఆన్ కరీం బోధనలు పరిపూర్ణమైన బోధనలు అని తెలియజేస్తూ హుజూర్ (అ) ఇలా తెలిపారు. " ఆ హజ్రత్ సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం అవతరణకు కాల ఆవశ్యకత ఒక నిదర్శనమైతే ప్రతిఫలము మాత్రము అల్ యౌమ అక్‌మల్‌తూ లకుంలో పేర్కొనడం జరిగింది. " అనగా ఆకాలంను చూసినచో, నాటి ప్రపంచ పరిస్థితులను చూసినచో అవే ఆ హజ్రత్ సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం అవతరణకు ఒక గొప్ప నిదర్శనం. ఎందుకనగా ఆ కాలంలో అవసరం ఉన్నది. ఆ తరువాత ఆ అవతరణ యొక్క ఫలితాన్ని చూసినచో, బోధనల స్థాయిని చూసినచో అవి అల్ యౌమ అక్‌మల్‌తు లకుంలో పొందుపర్చడం జరిగింది. మరల ఇలా తెలిపారు. " ఒక విధముగా చూసినచో ఇది ప్రవక్తుత్వ భాగమునకు రెండవ ప్రతిఫలము. పరిపూర్ణత అంటే ఇక్కడఅధ్యాయాల అవతరణ ఒక్కటే కాదు, మనస్సుతత్వాన్ని పరిపూర్ణం చేయడం, మనస్సును పవిత్రంగా మార్చడం. " ఖుర్ఆన్ కరీంను అవతరింపజేశాడు. బోధనలు అందించడం జరిగింది. గ్రంథాన్ని అందించడం జరిగింది. ఇవే పరిపూర్ణత కావు. పరిపూర్ణత అనగా మానవ మనస్థత్వంను కూడ పరిపూర్ణతకు చేర్చాలి. అందుకు అనుగుణముగా నడుచుకొనువారిని పరిపూర్ణ మానవులుగా తీర్చిదిద్దింది. హృదయాన్ని పవిత్రం చేసింది. వారి మనస్సులను పవిత్రం చేసింది. మరల ఇలా తెలిపారు. " అనాగరికుల నుండి మానవులుగా, ఆ తరువాత మేధావులుగా, గుణవంతులుగా, ఆ తరువాత దైవజనులుగా తీర్చిదిద్దింది. మనస్సును పవిత్రం చేసి, మనస్సు యొక్క సామాజిక, సాంప్రదాయ ఉన్నత స్థాయిలను అధిష్టింప జేసింది. " మానవులకు సాంప్రదాయబద్ధమైన ఉన్నత మార్గాలను కూడ నేర్పించింది. మనస్సు పవిత్రం చేసుకొను గొప్పగొప్ప విధానాలను నేర్పించింది. వారిని అత్యున్నత స్థాయికి చేర్చింది. " మరలఅదే విధముగా దైవ గ్రంథాన్ని కూడ పరిపూర్ణం మరియు సంపూర్ణంగా చేయడం జరిగింది. " మరల ఇలా తెలిపారు. "ఎంతగా అనగా ఖుర్ఆన్‌లో పేర్కొనబడని సత్యం, నిదర్శనము లేనేలేదు. నేను అగ్నిహోత్రితో పదే పదే మాట్లాడాను. " ఇతడు హిందువుల మతపరమైన ఒక వర్గపు స్థాపకుడు. గతంలో అందరు ఒకే మతస్థులుగా ఉండేవారు, ఆ తరువాత తమకంటూ ఒక వర్గాన్ని ఏర్పాటు చేసుకున్నారు. ఏది ఏమైనప్పటికి హజ్రత్ మసీహ్ మౌవూద్ అలైహిస్సలాంతో అతడే చాలా సార్లు చర్చలు జరిపాడు. మరల ఇలా తెలిపారు. నేను అతనికి పదే పదే చెప్పాను. "ఖుర్ఆన్ కరీంలోనే ఏదేని సత్యనిదర్శనాన్ని చూపించుము అని కోరాను. కాని అతడు చూపించలేక పోయాడు. అదే విధముగా ఒకానొక కాలంలో నేను బైబిల్‌ను అధ్యాయణం చేసి చూశాను. క్రైస్తవులు ఏయే ఏయే అంశాలను చూసి గర్విస్తుంటారో ఆయా అంశాల సత్యములన్నియు పరిపూర్ణముగా ఎంతో వివరణాత్మకముగా ఖుర్ఆన్ మజీద్‌లో పేర్కొనబడడం జరిగింది. కాని విచారం ఏమిటంటే ముసల్మానులు ఆయా అంశాలవైపు దృష్టినే సారించడం లేదు. వారు ఖుర్ఆన్ షరీఫ్‌ను శ్రద్ధతోనే పారయణం చేయడం లేదు. వారి హృధయాలలో ఖుర్ఆన్ పట్ల ఎలాంటి గౌరవం, ప్రాముఖ్యత లేనేలేవు. లేనిచో ఇది ఎంతటి గర్వించదగిన అంశం అనగా దీనికి సాటి మరే మతాలలో కూడ మనకు కనిపించదు. "

మరల ఇలా తెలిపారు. " మొత్తానికి అల్‌యౌమ అక్‌మల్‌తు లకుం దీనుకుం (మాయిదా:4) అనే సూక్తి రెండు విశిష్టతలను కల్గియున్నది. ఒకటి మిమ్ములను పవిత్రులుగా తీర్చిదిద్దడం జరిగింది." మిముమలను పవిత్రులను చేసింది. " రెండవది ఈ గ్రంథాన్ని పరిపూర్ణం చేయడమైనది. " సంపూర్ణ గ్రంథము మీపై అవతరించింది. మరల ఇలా తెలిపారు. " తెలిపారు. ఈ సూక్తి శుక్రవారం రోజున అవతరించింది. హజ్రత్ ఉమర్ రజియల్లాహ్ తాలా అన్‌హుతో ఒక యూదుడు ఈ సూక్తి అవతరించిన రోజును మేము పర్వదినముగా జరుపుకునేవారము అని అన్నాడు. " ఇది ఎంతో పరిపూర్ణమైన సూక్తి, ఎంతో ప్రభావ వంతమైన సూక్తి కావున దాని అవతరణ రోజును మేము పండుగా రోజుగా జరుపుకునేవారము అని ఆ యూదుడు హజ్రత్ ఉమర్ రజితో అన్నాడు. " అందుకు హజ్రత్ ఉమర్ రజి శుక్రవారం కూడ పండుగరోజే " అనగా శుక్రవారం రోజున ఈ సూక్తి అవతరించినది. "కావున మేము ఆరోజును పండుగా రోజుగానే జరుపుకుంటాము. కాని అనేక మందికి ఈ పండుగను గూర్చిన అవగాహన లేదు అని సమాధానం ఇచ్చారు. ఇతర పండుగలకు నూతన వస్త్రాలను ధరిస్తారు. కాని ఈ పండుగ రోజుకు ఎలాంటి ప్రాధాన్యతను ఇవ్వడం లేదు. మాసిపోయిన, మురికిపట్టిన దుస్తువులతోనే వస్తుంటారు.'' జుమా ప్రాధాన్యతను కూడ వారు రజి ఎంతో స్పష్టముగా తెలియజేశారు. జుమా నమాజ్ చదవడం ఎంత ముఖ్యమో తెలిపారు. మరల ఇలా తెలిపారు. " నా దృష్టిలో ఈ పండుగా ఇతర పండుగల కంటే ఎంతో ప్రాధాన్యతను కల్గినది. " అనగా జుమా కొరకు కూడ ప్రత్యేక శ్రద్ధను కనబర్చవలెను. జుమాలో పాల్గొనుటకు తగిన ఏర్పాట్లు చేసుకోవాలి. అంతేగాని సంవత్సరానికి ఒకసారి పండుగ నమాజ్ చదవడం కాదు. మరల తెలిపారు. " ఈ పండుగ కోసమే జుమా అధ్యాయము అవతరించినది. అందుకే నమాజ్ కూడ సగమే చేయబడుతుంది. పైగా జుమా రోజున సాయంత్రం అసర్ సమయంలో ఆదమ్ జన్మించాడు. ఈ పండుగా ఆ కాలమానాన్ని కూడ తెలియ జేస్తుంది. అనగా ఈ పండుగ రోజునే మొదటి మానవుడు జన్మించాడు. ఖుర్ఆన్ కరీం కూడ ఈ రోజునే పరిపూర్ణతకు చేరుకున్నది. "

(మల్ఫూజాత్ సంపుటి 8, పుట 399, ఎడిషన్ 1984)

ఖుర్ఆన్ కరీం హదీస్‌లపై ఆధిక్యతను కలిగియున్నది అనే విషయాన్ని తెల్పుచూ హుజూర్ (అ) ఇలా పేర్కొన్నారు. " ముసల్మానులలో అధికులు చేయు పొరపాటు ఏమిటనగా, వారు హదీసులకు ఖుర్ఆన్‌పై ప్రాధాన్యతనిస్తుంటారు. నిజానికి ఇది తప్పుడు పద్ధతి. ఖుర్ఆన్ షరీఫ్ ఖచ్చితమైన నమ్మకం కల్గిన గ్రంథం. కాని హదీసులు ఖచ్చితమైన నమ్మకాన్ని కల్గినలేవు. " ఖుర్ఆన్ కరీం బోధనలు సత్యమైన, విశ్వసించదగిన బోధనలు. కాని హదీస్‌లలో పేర్కొనబడిన అంశాలను గూర్చిఅంత ఖచ్చితముగా చెప్పలేము. చాలా కథనాలను చాలా సంవత్సరాల తరువాత కూర్పు చేయడం జరిగింది. ఇలా తెలిపారు. " హదీస్ ఖాజి కాదు. ఖుర్ఆన్‌యే హదీస్‌లపై ఖాజి. " తీర్మాణం చేయడం ఖుర్ఆన్ బాధ్యత. " హాc హదీస్‌లను ఖుర్ఆన్ విశ్లేషణలుగా పేర్కొనవచ్చును. " అనేక హదీసుల ద్వారా సూక్తుల విశ్లేషణలు మనకు లభిస్తాయి. "కావున ఖుర్ఆన్‌కు తగిన ప్రాధాన్యతను ఇవ్వవలెను. ఖుర్ఆన్ షరీఫ్‌కు భిన్నముగా లేనంత వరకు, అనుగుణముగా ఉన్నంత వరకు హదీస్‌లను విశ్వసించ వచ్చును. కాని ఒకవేళ ఖుర్ఆన్‌కు భిన్నముగా ఉన్నచో వాటిని హదీస్‌లుగా భావించలేము. వాటిని తప్పుడు కథనాలుగా పేర్కొనవచ్చును. కాని ఖుర్ఆన్ షరీఫ్‌ను అర్థం చేసుకోవడానికి హదీస్ అవసరం తప్పని సరిగా ఉన్నది. " కాని ఇక్కడ గుర్తుంచుకోవలసిన విషయమేమనగా హదీస్‌లలో అనేక హదీసుల ద్వారా అనేక సూక్తుల విశ్లేషణలు వెలుగులోకి వస్తాయి. కొంత మంది ప్రముఖ అనుచరుల కథనాలు కూడ ఆయా హదీసులలో గలవు. కావున వాటిని అర్థం చేసుకోవడానికి ప్రయత్నించాలి. కాని హదీస్‌లు ఖుర్ఆన్ బోధనలకు భిన్నముగా ఉండకుండా చూసుకోవలెను. మరల ఇలా తెలిపారు. "ఖుర్ఆన్ షరీఫ్‌లో అవతరించబడిన దైవాదేశాలను ఆc హజ్రత్ సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం ఆచరణాత్మకముగా చూపించారు. అందుకు ఒక ఉదాహరణను నిలిపారు. ఒకవేళ ఈ ఉదాహరణయే లేకునన్నచో ఇస్లాం ఎవరికి అర్థమయ్యేది కాదు. కాని మొత్తానికి ఖుర్ఆన్‌యే ఆధారం. కొందరు దైవ స్వప్న సందర్శకులు ఆc హజ్రత్ సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం ద్వారా ఎవరు వినలేని హదీస్‌లను నేర్చుకుంటున్నారు. లేదా నేడు అందుబాటులో ఉన్నటు వంటి హదీస్‌లను బలపర్చుకుంటున్నారు. "

(మల్ఫూజాత్ సంపుటి 8, పుట 363-364, ఎడిషన్ 1984)

హజ్రత్ మసీహ్ మౌవూద్ అలైహిస్సలాం తమను గూర్చి ఇలా పేర్కొన్నారు. నేను కూడ కొన్ని హదీసులను స్వయముగా ఆc హజ్రత్ సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం నుండి నేర్చుకున్నాను. "

(సీరతుల్ మహ్ది, భాగం 1, పుట 550, కథనము సంఖ్య 572)

మరల ఖుర్ఆన్ యొక్క అనర్ఘాళమును గూర్చి తెల్పుచూ హుజూర్ (అ) ఇలా పేర్కొన్నారు.

" ఖుర్ఆన్ షరీఫ్.... వాక్యపరంగా ఎంతటి అనర్ఘాళముగా, అనుకూలముగా, మృదుత్వంగా, రమణీయముగా ఉన్నదనగా ఒకవేళ అరబి భాషలో, వ్యాకరణంలో మంచి పట్టు, అనుభవం గల ఏ ఆరోపకుడినైన, ఇస్లాంను తీవ్రముగా వ్యతిరేకించు వాడినైన ఒక రాజు పిలిపించి, అతనికి ఒకవేళ ఒక జీవిత కాలాన్ని అనగా సుమారు 20 సంవత్సరాల సమయాన్ని కేటాయిస్తూ పూర్తి ఖుర్ఆన్ కరీంను కాకుండా ఖుర్ఆన్ కరీంలోని ఏదేని ఒక అధ్యాయం నుండి రెండు , మూడు పుటలను తీసుకొని అందుకు సమానమైన లేదా అంతకంటే గొప్పగానైన వాక్యములను లిఖించమని ఆదేశించినచో. ఆ వాక్యములు తమ పూర్తి పరిపూర్ణతను, ఆంతర్య భావాలను కల్గినవై యుండి, ఎంతో స్పష్టముగా అనర్ఘాళముగా ఖుర్ఆన్ వాక్యముల వలే ఉండాలని ఆదేశించినచో, అంతకన్న తక్కువగా ఉన్నచో అలా లిఖించకున్నచో అతనికి మరణశిక్ష విధించబడుతుందని ప్రకటించినా కూడ అతనికి మరణ భయం ఉన్నప్పటికి, ఒకవేళ అతనికి వందలాది మంది విజ్ఞానవేత్తలు, వ్యాకరణకర్తలు సహకారంను అందించిన అతడు ఎన్నడు కూడ ఆయా వాక్యములకు సమానమైన వాక్యములను లిఖించలేడు."

(బరాహీనే అహ్మదియ్య రూహాని ఖజాయిన్ సంపుటి 1, పుట 286-297)

వర్తమాన ఖలీఫా వాఖ్యములు	"అల్లాహ్ మరియు అతని ప్రవక్త పట్ల సంపూర్ణ ప్రేమాభిమానాలు లేనంత వరకు ప్రాపంచిక ప్రేమ తగ్గదు, అదే విధముగా మరణించు సమయంలో మానవునికి మనశ్శాంతి లభించదు, మరణ సమయంలో కల్లె ఆందోళన కూడ దూరం కాదు. " (జుమా ప్రసంగం 14 సెప్టెంబర్ 2018)

దుఆ ఆశించువారు: *Darga sb, jamat AhmadiyyaVizag (A.P)*

నుండి అతనికి 20 సంవత్సరాల సమయాన్ని కేటాయించిఖుర్ఆన్‌కు సమానమైన గ్రంథాన్ని తయారు చేసుకొని రమ్మని ఆదేశించినకూడ, కొన్ని వాక్యాలనే లిఖించుకొని రమ్మని ఆదేశించినా కూడ. అతడు తీసుకరాలేడు. ఇది ఖుర్ఆన్‌కు ఉన్నటు వంటి ప్రావీణ్యత, సరళత. హుజూర్ (అ) తెలిపారు. ఇది కేవలం ఊహ జనకం, అసత్య వాక్యం కాదు. నిజానికి చెప్పదలచినచో ఖుర్ఆన్ గ్రంథము అవతరించిన నాటి నుండి నేటి వరకు ప్రపంచానికి ఈ చాలెంజ్‌ను విసురుతూనే వస్తుంది. మీరు ఇలాంటి గ్రంథాన్ని తీసుకరండి. నేటి కాలంలో కొందరు ఇస్లాం వ్యతిరేకులు ఖుర్ఆన్‌కు సమానమైన గ్రంథాన్ని తయారు చేయుటకు ప్రయత్నిస్తున్నారు. ప్రతి రోజు ఏదో ఒక వార్తను వారు వదులుతూనే ఉంటారు. పైగా మేము ప్రతీకను తీసుకవస్తాము అని వాగ్దానం చేస్తుంటారు. కాని ఖుర్ఆన్ కరీంలో ఉన్న అనర్ఘాళము, సరళత్వమునకు సమీపంనకు కూడ చేరుకోలేక పోతున్నారు. కేవలం వాగ్దానాలు మాత్రమే చేస్తున్నారు.

హజ్రత్ మసీహ్ మౌవూద్ అలైహిస్సలాం తెల్పుచున్నారు.

"అనర్ఘాళము మరియు సరళత్వం ను (అందుకు సమపాటి ఎన్నటికి సాధ్యం కాదు) చూసినచో ఉదాహరణకు ఫాతిహా అధ్యాయంలో ఉన్నటు వంటి వరుస క్రమంను వీడి మరొక వరుస క్రమంను ఉపయోగించినచో ఈ క్రమంలో ఉన్నటు వంటి భావాలు, ఆకాంక్ష లక్ష్యాలు మరే ఇతర క్రమ వరుసలోపేర్కొనడం సాధ్యం కాదు. మరే అధ్యాయమును తీసుకున్న కూడ చివరికి ఖుల్ హువ ల్లాహు అహద్(ఇఖ్లాస్: 2)ను తీసుకున్న కూడ. ఇందులో ఎంతో మృదుతత్వాన్ని, సున్నితత్వాన్ని దృష్టియందుంచుకొని ఎన్నో వాస్తవాలను, నిజాలను పేర్కొనడం జరిగింది. కావున వాటిని మరెవరు కూడ అలా పేర్కొనలేరు. ఇది ఖుర్ఆన్ యొక్క అద్భుతమే. నాకు చాలా ఆశ్చర్యమేయు విషయమేమనగా, కొందరు మూర్ఖులు మఖామతే హరీరి మరియు సబఅ మోఅల్లుఖ లను " ఇవి రెండు పుస్తకాలు. " అసాధారణమైనవి, అద్భుతమైనవి అని పేర్కొంటారు. " చాలా గొప్పగా ఈ పుస్తకాలు ఉన్నాయని అంటారు. వాటికి సమానం మరేవి లేవంటారు. మరల ఇలా తెలిపారు. " ఆ విధముగా ఖుర్ఆన్ కరీంపై దాడి చేయాలని చూస్తుంటారు. అలాంటి వారు ఇంత చిన్న విషయాన్ని అర్థం చేసుకోవడమే లేదు. అనగా మొదటిది హరీరిని రచించిన కవి ఎక్కడ కూడ అది అసాధారణమైనది అని వాగ్దానం చేయలేదు. రెండవ విషయం ఏమిటనగా హరీర రచయిత స్వయముగా ఖుర్ఆన్ యొక్క విశిష్టతను అంగీకరించాడు. ఇవియే గాకుండా విమర్శకులు సత్యమును, ధర్మమును దృష్టియందుంచుకోవడం లేదు. వారు వాటిని వదిలి పెట్టి కేవలం పదాల వైపు దృష్టిని మళ్ళిస్తున్నారు. పైన పేర్కొనబడిన పుస్తకాలు సత్యం మరియు వివేక రహితాముగా ఉన్నాయి. విశిష్టతలో ఉండే మహత్యమేమనగా అన్ని రకాల సుగుణాలను అది కల్గియుండాలి. అనర్ఘాళమును, సరళత్వంను కూడ వదులుకోకూడదు. సత్యంను, నిజాయితిని కూడ వదులుకోకూడదు. ఈ మహత్యం కేవలం ఖుర్ఆన్‌కే అంకితమై యున్నది. " అనర్ఘాళముగా, సరళముగా ఉన్నది. నిజాయితి మరియు వివేకతను కల్గియున్నది. " అవి సూర్యుని వలే కాంతిని వెదజల్లుతున్నాయి. అన్ని కోణాలలో తనలో ఒక అద్భుత శక్తిని కల్గియున్నది. "

(మల్ఫూజాత్ సంపుటి 1, పుట 84-85,ఎడిషన్ 1984)

మరల ఇలా తెలిపారు. " ఖుర్ఆన్ షరీఫ్ యొక్క మహత్యంను, సరళత్వం, అనర్ఘాళతకు పోటిగా ఫాద్రి ఫండర్ ఒకసారి హరీరి మరియు అబుల్ ఫజల్ మరియు ఆంగ్లభాషకు చెందిన కొన్ని పుస్తకాలను ప్రవేశపెట్టాడు. చాలా కాలం క్రితం నాటి విషయం. ఆ కాలంలో కూడ ఇతడు అబద్ధం అడుచున్నాడని నేను గ్రహించాను. ఎందుకనగా ముందుగా ఆయా పుస్తకాలను రచించిన వారు ఎవరు కూడ వారి రచనలు అద్భుతమైనవని ఎక్కడ వాగ్దానం చేయలేదు. పైగా వారు స్వయముగా తమ అజ్ఞానంను కూ స్వీకరించేవారు. ఖుర్ఆన్ షరీఫ్‌ను ఎల్లప్పుడు ప్రశంసించేవారు. రెండవ విషయానికి వచ్చినచో వారి పుస్తకాలలో అర్థాలు ఆయా పదాలను అనుసరించి ఉంటాయి. కేవలం పదాలను సమకూర్చుతుంటారు. ఖాఫియా

99633 83271 Pro. SK.Sultan 97014 62176
Oxygen Nursery
All kind of Plants are Available.
➤ Rajahmundry
➤ Kadiyapu lanka, E.G.dist.
➤ Andhra Pradesh 533126.
➤ #email. oxygennursery786@gmail.com
Love for All...Hatred for None

పంక్తి కొరకు ఒక అక్షరానికి భిన్నముగా మరోక అక్షరాన్ని వెదుక్కొవలసి ఉంటుంది. పైగా వారి రచనలో వివేకం, విజ్ఞత ఏమియు ఉండవు. కాని ఖుర్ఆన్ షరీప్‌లో మాత్రం వివేకం, విజ్ఞతతో నిండియున్నది. " సత్యం ఉన్నది. వివేకం ఉన్నది. కేవలం పదాల కలయిక మాత్రమే లేదు. అందులో రూపాన్ని కల్పించబడలేదు. ఇలా తెలిపారు. " వాస్తవానికి వచ్చినచో సత్యం మరియు వివేకంతో కూడిన పదాలతో వరస క్రమాన్ని సరైన పద్దతిలో రూపొందించడం అనేది దేవుని సహాయ సహకారాలతోనే సాధ్యం అవుతుంది." ఇది ముఖ్యమైన అంశం. సత్యం, వివేకం రెండు ఉండాలి. వరుసక్రమం కూడ సరిగా ఉండాలి. అప్పుడే దైవ సహాయ సహకారలు న్నాయని తెలుస్తుంది. " అలా కానిచో మానవ రచనలు చూసినచో అవి హరీరి వలే ఉంటాయి."

(మల్ఫూజాత్ సంపుటి 2, పుట 205, ఎడిషన్ 1984)

మరొక సమావేశంలో ఈ విషయాన్ని ఇంకా వివరముగా తెలియజేస్తూ ఇలా పేర్కొన్నారు. తఫ్సీర్ ఏజాజుల్ మసీహ్‌ను గూర్చి ప్రస్తావించుతూ వ్యతిరేకులలో ఎవరికి కూడ ఈ పుస్తకానికిపోటిగా పుస్తకం వ్రాయి శక్తిని ఇవ్వలేదని పేర్కొన్నారు. ఇది విశ్లేషణలను గూర్చిన విషయం. అందుకు హజ్రత్ మసీహ్ మౌవూద్ అలైహిస్సలాం ఒక సమావేశంలో ఈ చర్చలు జరుగుతుండగా హజ్రత్ మసీహ్ మౌవూద్ అలైహిస్సలాం ఇలా తెలిపారు. " ఖుర్ఆన్ షరీఫ్ అద్భుతమైన గ్రంథం అనబడుటలో రెండు అభిమతాలు గలవు. మొదటి ది అల్లాహ్ తాలా వ్యతిరేకుల శక్తిని బలహీన పరిచాడు. అనగా ఆ సమయంలో పోటిలో నిరూపించి చూపుటకు వారికి అట్టి భాగ్యాన్ని కల్పించలేదు. రెండవ అభిమతం ఏమిటనగా సత్యమైనది, నిజాయితి గలది. పటిష్టమైన ధర్మము. మనది కూడ అదే అభిమతం. అదేమనగా వ్యతిరేకులు పోటి పడుటకు భయపడేవారు. నిజానికి వారి విజ్ఞానం, విద్య వారి నుండి దూరం చేయడం జరిగింది. ఖుర్ఆన్ కరీం మహత్యం నేను వ్రాసిన ఖుర్ఆన్ విశ్లేషణ ద్వారా స్పష్టముగా తెలుస్తుంది. అర్థమవుతుంది. వేలాది వ్యతిరేకులు అక్కడే ఉన్నారు. వారందరు ధార్మిక విద్యావంతులుగా పేరు పొందినవారు. వారిలో పౌరుషం పుట్టించు ఎ న్నో పదాలను ప్రకటనలో ప్రచురించడం జరిగింది. కాని ఈ విశ్లేషణలకు పోటిగా విశ్లేషించు సహసం ఏ ఒక్కరు కూడ చేయలేదు. "

(మల్ఫూజాత్ సంపుటి 2, పుట 217–218, ఎడిషన్ 1984)

కావున హుజూర్ (అ) గారి రచనలను మనం ఈ కోణంలో కూడ అనగా ఖుర్ఆన్ కరీంను అర్థం చేసుకోవాలనే భావనలతో మనం చదవాలి. మరొక సందర్భములో హుజూర్ (అ) ఇలా తెలిపారు. "అల్లాహ్ తాలా ఖుర్ఆన్ షరీఫ్‌కు అనుగ్రహించిన మహత్యములను చూసినచో అవి అత్యున్నతమైన సుగుణాలను కల్గిన బోధనలతో, సామాజిక విధానాలతో నిండియున్నవి. ఏ మానవుడు కూడ ఆ గ్రంథపు సరళత్వం, అనర్గాళత్వనకు సాటిని తీసుకరాలేడు. రహస్య విషయాలు, భవిష్యవాణులతో కూడియున్న మహత్యంతో నిండి యున్నది. ఆ కాలంలో ఏ నేర్పరి కూడ ఎన్నడు ఎలాంటి వాగ్దానం చేయడం లేడు. " అనర్గాళముగా, సరళముగా ఉన్నది, గోప్యరహస్యములు, భవిష్యవాణులతో నిండి యున్నది. ఇలాంటి వాటిని ఏ మాంత్రికుడు చూపించలేడు. ఏ మాంత్రికుడు కూడ ఇలాంటి మహత్యమును చూపించలేడు, చూపిస్తానని వాగ్దానం చేయలేడు. ఇలా తెలిపారు. " ఈ విధముగా అల్లాహ్ తాలా మా సంకేతాలకు ఒక స్పష్టతను అనుగ్రహించాడు. తద్వారా ఎవరికి కూడ ఎలాంటి సాకు, కారణం వెదుకుటకు అవకాశమే ఉండదు. ఈ విధముగా అల్లాహ్ తాలా కూడ తన సంకేతాలను ఎంతో స్పష్టముగా చూపించాడు. తద్వారా ఏ ఒక్కరిలో కూడ ఎలాంటి అనుమానం, అపోహలు కలుగకూడదని భావించాడు. " (మల్ఫూజాత్ సంపుటి 10, పుట 172, ఎడిషన్ 1984)

మరల ఖుర్ఆన్ కరీం యొక్క సరళత్వంను గూర్చి హుజూర్ (అ) ఇలా తెలిపారు. " ప్రజల వాకుచాతుర్యం, భాషా విధానం ఆయా పదాలకు అనుగుణముగా ఉంటుంది. అందులో పదాల క్రమపద్ధతి తప్ప మరేమి ఉండదు. ఉదాహరణకు ఒక అరబ్బుడు ఇలా వ్రాసాడు. సఫర్‌తు ఇలా రూమి వ అనా అలా జమలిన్ మాలూమిన్. అనగా నేను రోమ్‌కు బయలుదేరాను. ఈ క్రమంలో నేను మూత్రం పోయలేని ఒంటెపై ప్రయాణించాను. ఈ పదాలు కేవలం క్రమపద్ధతి కోసమే ఉపయోగించడం జరిగింది. కాని ఖుర్ఆన్ షరీఫ్ మహత్యంను చూసినచో అందులో ప్రతి అక్షరం ముత్యాల వలే పొందుపర్చడం జరిగింది. ఆయా అక్షరాలను వాటి వాటి స్థానాలలో సమకూర్చడం జరిగింది. ఏ అక్షరాన్ని కూడ ఒక చోటు నుండి వేరొక చోటుకు మార్చలేము. ఏ అక్షరాన్ని మరోక అక్షర స్థానములో మార్చలేము. అయినా కూడ ఆయా పదాలలో క్రమపద్దతి, వాకుచాతుర్యం, సరళత్వంలు అన్ని సమపాళ్ళలో ఉన్నాయి. "

(మల్ఫూజాత్ సంపుటి 10, పుట 172–173 ఎడిషన్ 1984)

మరల ఖుర్ఆన్ కరీం యొక్క వాక్యనిర్మాణాన్ని వర్ణించుతే ఇలా తెలిపారు. ఒక సమావేశంలో హుజూర్ (అ) ఇలా తెలిపారు. " ఇక్కడ బహిర్గత మవుతున్న సంకేతాలు, చిహ్నాలు అన్ని వాస్తవానికి రసూలుల్లాహ్ సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లంకు చెందిన మహత్యములు, అద్భుతాలు, భవిష్యవాణులే ఖుర్ఆన్ షరీఫ్‌లో భవిష్యవాణులుగా పేర్కొనబడ్డాయి. ఎందుకనగా ఇవి హుజూర్ (స) అనుసరణ మరియు ఖుర్ఆన్ షరీఫ్ బోధనల ప్రతిఫలములు. పైగా నేటి కాలంలో ఏ మతస్థులు కూడ తమ మతంను అనుసరిస్తూ, విధేయతను చూపిస్తూ తాము కూడ భవిష్యవాణులు చేస్తాము అని వాగ్దానం చేయలేడు. లేదా తాను మహత్యములను ప్రదర్శిస్తాను అని చెప్పలేడు. అందుకే ఈ కోణంలో చూసినచో ఖుర్ఆన్ షరీఫ్ మహత్యం అన్ని గ్రంథాల మహత్యములపై ఆధిక్యతను కల్గియున్నది. " హుజూర్ (అ) ప్రదర్శించిన మహత్యములు కూడ ఖుర్ఆన్ షరీఫ్ మహత్యముల, ఆc హజ్రత్ సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం అనుసరణల వలనే బహిర్గతమైనాయి. మరల ఇలా తెలిపారు. " మరల ఖుర్ఆన్ షరీఫ్ యొక్క విశిష్టత, సరళత్వం ఉన్నత స్థాయికి చెందినది. అందరు ఆమోదించదగినది. న్యాయబద్ధత గల శత్రువు కూడ అంగీకరించదగినది. ఖుర్ఆన్ షరీఫ్ ఫఅతూ బి సూరతిన్ మిన్ మిస్‌లిహీ (బఖరహ్: 24) అని వాగ్దానం చేసింది. కాని నేటి వరకు ఎవరితో కూడ ఇది సాధ్యం కాలేదు. అందుకు తగిన ఉదాహరణను తీసుకరాలేదు. " ఇది ఖుర్ఆన్ షరీఫ్ యొక్క వాగ్దానం. ఇలాంటి మరొక అధ్యాయంను తీసుకరమ్మ్. " ఎంతో వివరణాత్మకముగా, ఉన్నతముగా సంభాషించే అరబ్బులు కూడ ఈ పోటిలో పాల్గొనుటకు సహసించలేదు. నిజానికి వారు ప్రత్యేక సందర్భాలలో పెద్ద పెద్ద సమావేశాలను ఏర్పాటు చేసి వారి మధ్య తమ కవితలను వినిపిస్తుంటారు. అదే విధముగా ఖుర్ఆన్ షరీఫ్ సరళత్వం, అనర్గాళంలో కేవలం పదాల అమరికకే ప్రాధాన్యత నివ్వడమే కాకుండా " ఆ విధానాన్ని అనుసరించరించలేదు."వాటి అర్థాలు, భావాలను లెక్కచేయలేదని కాదు. ఏ విధముగానైతే అత్యుత్తమ పదాలను ఒక మహత్యవంతమైన క్రమంలో అమర్చడం జరిగిందో అదే విధముగా వాస్తవాలను మరియు విజ్ఞానములో అందులో పొందుపర్చడం జరిగింది. ఈ మహత్యముతో కూడిన వివేకములను విజ్ఞానములను వివరించడం, సరళతను, వాక్యప్రబంధమును సమర్చాడం మానవునితో అయ్యే పని కాదు. "

మరల ఇలా తెలిపారు. "మరొక చోట ఇలా తెలిపారు. యతులూ సుహుఫా ముతహ్హరత ం ఫీహా కుతుబున్ ఖయ్యిమతున్ (బయ్యినతు 3–4) అనగా వారిపై సత్యము మరియు వివేకములతో కూడిన గ్రంథమును చదివి వినిపించడం జరుగుతుంది. వ్యాకరణంను సరైన విధానంలో, గుణవంతముగా అమర్చడం ఎంత కష్టమో వ్యాకరణం తెలిసిన వారికి బాగుగా తెలుసు. ఆపై ఇంతటి ప్రభావవంతమైన, ఆకర్షితమైన బోధనలతో దుర్గుణాలను దూరం చేసి చూపడం, వాటి స్థానంలో ఉన్నత సుగుణాలను అలవర్చడం సాధారణ విషయం కాదు. అరబ్‌ల స్థితి గతులు ఏవరికి తెలియనివి కావు. వారు అన్ని రకాల తప్పులు, చెడులతో నిండి యున్నారు. శతబ్ధాలుగా వారి స్థితి గతులు రోజు రోజుకు దిగజారుతూనే ఉన్నాయి. అయినా కూడ హుజూర్ (స) సాన్నిహిత్యం, శుభములలో ఉన్నటు వంటి శక్తి వలన 23 సంవత్సరాలలోనే ఆ దేశ తలరాత మారిపోయింది. ఇది ఆ బోధనల ప్రభావమే. " మరల ఇలా తెలిపారు. ఖుర్ఆన్ షరీఫ్‌కు చెందిన ఒక చిన్న పాటి అధ్యాయంను తీసుకొని చూసిన కూడ అందులో ఎంతటి సరళత, మాధుర్యం,

J.K WOOD WORKS Mob.9393727201
Spl.Capboard & Interior 7989385296
#8-125/A, Chandanagar, Hyderabad
దుఆ ఆశించువారు: SK Meera sb, Jagadth giri gutta, Hyderabad, (Telangana)

Love for All Hatred for None
99493-56387
Prop:Muhammad Saleem
MASROOR HOTEL
TEA,TIFFIN,MEALS,CHICKEN-BIRYANI,FAST-FOOD AVAILABLE HERE
Near Naidu Petrol Pump, Khammam Rd. Warangal (Telengana)
Mohammad Saleem (Naib Ameer Zila Jamat Ahmadiyya Warangal (Telengana)

ఆయా బోధనల ఔనత్యం, విశిష్టత ఎంతగా నిండి ఉన్నదో అర్ధమవు తుంది. ఇఖ్లాస్ అధ్యాయమునే చూడండి. ఏకేశ్వరత్వమునకు చెందిన అన్ని రకాల స్థాయిలను గూర్చి ఎంతో చక్కగా వివరించడం జరిగింది. ” చిన్నచిన్న ఆధ్యాయాలే అయినా కూడ ఏకేశ్వరత్వంనకు చెందిన ఆంశంను సంక్షిప్తముగా అర్ధవంతముగా వివరించింది. “ అన్ని రకాల అన్యారాధనలను ఖండించింది. అదే విధముగా ఫాతిహా అధ్యాయమును తీసుకొని చూసిన కూడ అద్భుతం కనిపిస్తుంది. చిన్న అధ్యాయమే అందులో 7 సూక్తులున్నాయి. కాని నిజానికి చూసినచో ఖుర్ఆన్ కరీం యొక్క సారాంశం మొత్తం, నైపుణ్యం, విషయ సూచికగా కనిపిస్తుంది. అంతేగాకా అందులో అల్లాహ్ తాలా యొక్క ఉనికి, సుగుణాలు, దుఆల ఆవశ్యకత, దుఆలు ఆమోదించబడుటకు కావలసిన మార్గాలు, విధానాలు, ప్రయోజనాలు, దుఆలు చేయుటకు కావలసిన శ్రద్దను గూర్చి, నష్టాన్ని కల్గించు మార్గాలను గూర్చి కాపాడబడుటకు తగిన మార్గదర్శకాలు అన్నింటిని నేర్పించడం జరిగింది. ఈ అధ్యాయంలోనే ప్రపంచంలోని అన్ని అసత్య మతాల ఖండన కూడ గలదు. ” ఈ చిన్నపాటి ఫాతిహా అధ్యాయణంలోనే ఈ విషయాలన్నియు పొందుపర్చ బడ్డాయి. “అన్ని ధార్మిక గ్రంథాలను, మతాలను అనుసరించు వారిని చూసినచో వారు ఇతర మతస్థుల చెడులను, లోపాలను ఎత్తి చూపుతుంటారు. ఇతర మతస్థుల బోధనలపై ఆరోపణలు చేస్తుంటారు. కాని ఆయా లోపాలను , తప్పిదాలను చూపుతూ ఏ మతస్థుడు కూడ అందుకు తగిన పరిష్కారాన్ని, అంతకంటే ఉత్తమమైన బోధనలను చూపించలేదు. ఒకవేళ నేను ఫలాన చెడు అలవాట్ల నుండి కాపాడుకోవాలను కుంటున్నాను అందుకే వాటికి బదులుగా నేను మీకు ఈ ఉన్నతమైన బోధనలను నేర్పిస్తున్నాను అని ఏ మతస్థుడు చెప్పలేదు. ఈ ప్రత్యేకత కేవలం ఖుర్ఆన్ షరీఫ్ ఒక్కదానికే ఉన్నది. ఇతర మతాల తప్పిదాలను ఎత్తిచూపుతూ, వారి అసంబద్ధ బోధనల లోపాలను చూపుతూ అక్కడ వారికి సరైన , సత్యమైన బోధనలను అందిస్తుంది. ”

(మల్ఫూజాత్ సంపుటి 3, పుట 46-48, ఎడిషన్ 1984)

ఈ సౌందర్యతను నేటి పేరుగాంచిన విద్యావంతులు కూడ ఖండించలేరు. అనేక సందర్భాలలో నేను చూశాను. అన్యుల ముందు ఖుర్ఆన్ బోధనలను అనుసరించి ఏదేని సమస్యకు పరిష్కారంను చూపినచో వారు తప్పకుండా దానిని ఆమోదిస్తారు. ఖుర్ఆన్ కరీం విశిష్టతలు గూర్చి తెల్పుచూ హజ్రత్ మసీహ్ మౌవూద్ అలైహిస్సలాం ఇలా తెలిపారు. ఖుర్ఆన్ చాలా సులువుగా అర్ధం చేసుకోగల దైవ గ్రంథం. హుజూర్ (అ) ఇలా తెలిపారు. “ కొందరు మూర్ఖులు మేము ఖుర్ఆన్ షరీఫ్‌ను అర్ధం చేసుకోలేక పోతున్నాము. అందుకే మేము ఆ గ్రంథం వైపు శ్రద్దను చూపలేక పోతున్నాము, చాలా కష్టమవుతుంది అని పలుకుతుంటారు. ఇది వారి తప్పిదము. ” ఖుర్ఆన్ షరీఫ్‌ను అర్ధం చేసుకోవడం చాలా కష్టమని సాకును చూపుతారు. మేము అర్ధం చేసుకోలేక పోతున్నాము. అందుకే శ్రద్ధ చూపవలసిన అవసరం లేదు. అందుకే కేవలం చదివనిచో సరిపోతుంది అని అంటారు. మరల ఇలా తెలపారు. “ ఖుర్ఆన్ షరీఫ్ సిద్ధాంత పరమైన ఆంశాలను ఎంతో వివరణాత్మకముగా బోధించింది. ఆ వివరణా వర్ణనాతీతం. అధ్బుతం. ఆయా అధారాలు మనస్సును ప్రభావితం చేస్తుంటాయి. ” సిద్దాంత పరమైన ఆంశాలను చాలా స్పష్టముగా వివరించడం జరిగింది. మరల ఇలా తెలిపారు. “ ఈ ఖుర్ఆన్ ఎంతటి సరళత్వమును, అర్ధవంతమును కల్గియున్నదనగా అరబ్‌కు చెందిన ఆటవిక జాతుల వారు, అజ్ఞానులకు కూడ చాలా సులువుగా అర్ధమవునట్లు బోధించింది. అలాంటప్పుడు మరి ఇప్పుడు ఎందుకు అర్ధం చేసుకోలేక పోతున్నారు. ”

(మల్ఫూజాత్ సంపుటి 9, పుట 228 ఎడిషన్ 1984).

ఆ నిరక్ష్యరాసులు, గ్రామీణ ప్రజలు, పూర్తిగా మూర్ఖత్వంలో ఉన్నవారు. ఒక విధముగా చెప్పదలచినచో మానవులా? అని పించే విధముగా ఉన్నవారు. అలాంటి వారిని దైవజనులుగా తీర్చిదిద్దారు. ఒకవేళ వారికి అర్ధమైనచో ఇప్పుడు మీకు ఎందుకు అర్ధం కావడంలేదు. పైగా మీలో అధికులు అక్ష్యరాస్యులు.

మరల ఇలా తెలిపారు. “సూటిగా, సత్యముగా, సాధారణ భాషలో ఖుర్ఆన్ షరీఫ్ ఉన్నది. అందులో ఎలాంటి సమస్యాత్మక ఆంశాలు లేవు. ఒక చక్కటి సన్మార్గము గలదు. అల్లాహ్ తాలాయే మనకు ఆ మార్గమును చూపించాడు. కావున ప్రజలు ఖుర్ఆన్ షరీఫ్‌ను చాలా శ్రద్ధతో చదవవలెను. అందులో పేర్కొనబడిన పాటించు ఆదేశాలు, పాటించకూడని ఆదేశాలను వేరు వేరు చేసి చూడండి. ” ఇవి ఇతరులకు తెలియజేసేవి, ఆచరించేవి. కావున వాటిని గూర్చి తెలుసుకోండి. ఏయే ఏయే పనులను నివారించడం జరిగిందో చూడండి. “వాటికి అనుగుణముగా నడుచుకుంటూ ఉండండి. ఆ నడవడికయే మిమ్ములను మీ దేవునికి ప్రీతి పాత్రులను చేయును. ”

చాలా సులువైన విధానం. పాటించవలసిన ఆదేశాలను, మీకు బయటికి కనబడేలా ఉన్న ఆదేశాలను ఆచరించి చూడండి. ఏయే ఏయే పనులను చేయకూడదని మిమ్ములను అడ్డుకోవడం జరిగిందో వాటి నుండి దూరంగా ఉండండి. ఫలితముగా అల్లాహ్ తాలా సంతోషిస్తాడు.

“మిగిలిన లాజిక్ మరియు పూఫీలు పేర్కొన్న విధానాల వలన అనేక మంది ప్రజలు తికమకపడుతున్నారు. ఎందుకనగా వాటిలో సమస్యత్మాకత ఉన్నది. ” లాజిక్ మరియు సూఫీల వెనకాల నడవకుము. వారు చాలా కఠినమైన విధానాలను రూపొందించారు. చాలా క్లిష్టమైన విధానంలో వారు ఖుర్ఆన్ ను ప్రజల ముందుకు తీసుకవచ్చారు. వాటి వలన ప్రజలు తికమక పడుతున్నారు. వాటిని అర్థం చేసుకోలే పోతున్నారు. కావున ఒకవేళ ప్రపంచంలో ప్రజలకు ఏదైన సమస్య ఎదురైనచో అది లాజిక్ మరియు సూఫీల విధానాల వలన. లేదా ప్రముఖ ఉలమాల వలన. మరల ఇలా తెలిపారు. “ ఒక వ్యక్తి వారు చాలా మంచివారు అనే భావనను మనం కల్గియున్నాము. కావున వారు సదుద్దేశంతో ఒక విషయాన్ని రాసిపెట్టారు. నిజానికి అది సరికాదు. వారు షేక్ అబ్దుల్ ఖాదిర్ జీలాని గారు పరిపూర్ణులు కారు అని వ్రాసారు. ఎందుకనగా వారిపై పూర్తిగా దైవవాణి అవతరించేదికాదు. అప్పుడప్పుడు మాత్రమే అవతరించేది. ” అనగా అల్లాహ్ తాలా నుండి వారిపై దైవవాణి అవతరించేది కాదు. కాని వారి దుఆలు మాత్రము స్వీకరించబడేవి. “ ఈకారణం వలనే వారు చాలా మహత్యములను ప్రదర్శించి చూపారు. ఒకవేళ దైవవాణి పూర్తిగా అవతరించినచో వారి నుండి ఈ మహత్యములు ప్రదర్శింపబడేవి కావు. ” ఈ మాటలు ఆ వ్యక్తి వెల్లడించారు. మరల ఇలా తెలిపారు. “ ఈ వాక్యములో ఖుర్ఆన్ మజీద్‌ను అర్ధం చేసుకోవడంలో వారు ఎదుర్కొంటున్న సమస్య స్పష్టముగా తెలుస్తుంది. అతని వాక్యము ఖుర్ఆన్ మరియు అహ్‌దీస్‌లకు పూర్తి భిన్నముగా ఉన్నది. నిజానికి షేక్ అబ్దుల్ ఖాదిర్ జీలాని రహ్మ అల్లాహ్ తాలా యొక్క పరిపూర్ణ దాసులలో ఒకరు. ఒకవేళ వారిపై ఇలా వారి మహత్యములపై ఆరోపణలు చేసినచో ఈ ఆరోపణలు అన్నియు మిగిలిన ప్రవక్తలకు కూడ వర్తించును. ” కాని ఇక్కడ గుర్తుంచుకోవలసిన విషయమేమనగా, వారిని గూర్చి వారిని అభిమానించే వారిలో కొందరు వారి మహత్యముల విషయంలో అతిగా పోగడ్తలు చేశారు. వాటిపై తమ ఆలోచనలను అనుబంధాలుగా వ్రాసారు. వారిని గూర్చి ఇలా వ్రాయడం పోరపాటు. ఆc మహత్యములను వారు చూపించారు. అవి కూడ సృష్టి ధర్మము మరియు ధర్మశాస్త్రమునకు లోబడిన మహత్యములు మాత్రమే. ప్రవక్తలు కూడ అలా చూపిస్తుంటారు. కావున వారు కూడ ఆ శుభముల వలన చూపించారు. మరల ఇలా తెలిపారు. “ ఇది ఆ సూఫీల తప్పిదము. తప్పుడు విధానాలను వారు అనుసరించడం వలన ఇలాంటి పరిస్థితులు ఏర్పడ్డాయి. వాటిని ఖుర్ఆన్ మరియు అహ్‌దీసులు ఎక్కడ కూడ బలపర్చడం లేదు. ”

(మల్ఫూజాత్ సంపుటి 10, పుట 5-6, ఎడిషన్ 1984)

ఒక వర్గము వారు ఆయా మహత్యములను పూర్తిగా వ్యతిరేకిస్తుంది. మరొక వర్గము వారు ఆయా మహత్యములను గూర్చి అతిగా వ్రాసుకోవడం జరిగింది. ఈ క్రమంలో వారు హద్దులన్నింటిని మీరిపోయారు. వారిని వ్యతిరేకించువారు సూఫీల వలన వ్యతిరేకిస్తున్నారు. వారిని ఆమోదించువారు ఇతరుల అతిశేయోక్తికరమైన రచనల వలన ఆమోదిస్తున్నారు. అందుకే ఇలాంటి విషయాలపై ఎల్లప్పుడు ఆలోచిస్తూ ఉండాలి. వాటిని సృష్టి ధర్మము మరియు ధర్మశాస్త్రము మరియు ప్రవక్త

అహ్‌దీస్ బోధనలు

దైవ ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం ఇలా సెలవిచ్చారు: **“ఒక సమాజానికి ప్రారంభములో నేను, అదే సమాజానికి చివరిలో ఈసా ఇబ్నే మరియం ఉన్నచో ఆ సమాజం ఎన్నడు నాశనం కాదు.”** (కంజూలుల్ ఆమాల్, హర్ఫ్ అల్ ఖాఫ్, కితాబుల్ ఖియామతు, బాబ్ ఖరూజుల్ మహ్ది, 38671)

దుఆ ఆశించువారు: ***Muhammad Nazeer Ahmad sb, warangal, (Telangana)***

అహ్‌దీస్ బోధనలు

“ఒక ముసల్మానుడి విశిష్ట లక్షణమేమనగా, తన ముసల్మాను సోదరుడిని చూసినప్పుడు అతని కోసం దగ్గరిగా కూర్చోవలెను.” అనగా అతనికి కూడ కూర్చొవడానికి చోటును ఇవ్వవలెను. (మిష్కాతుల్ మసాబిహ్, కితాబుల్ అదబ్, బాబుల్‌ఖియామ్, ఫసలుస్సాలిస్)

దుఆ ఆశించువారు: ***Muhammad Vazeer Ahmad sb Babu, Mahboobnagar, (Telangana)***

EDITOR
SYED RASOOL NIYAZ
Mobile. :+91 9876332272
SUB EDITOR:
MUHAMMAD AKBAR
Mobile. :+91 9948692101
e-mail: mdakbar1451@gmail.com

REGISTERED WITH THE REGISTERAR OF THE NEWS PAPERS FOR INDIA AT NO: PUNTEL/2016/68817

Weekly BADAR Qadian బదర్ తెలుగు వార పత్రిక

Qadian- 143516, Distt: Gurdaspur (Pb.) INDIA

POSTAL REG NO GDP-38/2023-2025, Vol. 10. Thursday, - 08 MAY 2025, Issue No - 19.

MANAGER
SHAIKH MUJAHID AHMAD
Mobile. : +91 99153 79255
e-mail managerbadrqnd@gmail.com
www.alislam.org/badr

ANNUAL SUBSCRIPTION:Rs.600/- (Per Issue: 12/-) (WEIGHT: 20-50, grms / issue)

మహత్యములకు అనుగుణముగానే భావించుము. ప్రవక్తలను మించి మరెవరు కూడ మహత్యములను ప్రదర్శించరు.

ఖుర్ఆన్ కరీం నిజమైన అల్లాహ్‌తాలాను ప్రవేశపెడుతుంది. ఈ విషయాన్ని గూర్చి హుజూర్ అలైహిస్సలాం ఇలా తెలిపారు. “ దేవునికి కృతజ్ఞతలు. లోపాలు ఉన్నటు వంటి దేవున్ని ఖుర్ఆన్ షరీఫ్ ప్రపంచానికి పరిచయం చేయలేదు. అనగా అతడు ఆత్మలకు యజమాని కాడు, అణువులకు యజమాని కాడు, మోక్షాన్ని ప్రదర్శించలేడు. మరెవ్వరి ప్రాయశ్చిత్తమును స్వీకరించలేడు. నిజానికి ఖుర్ఆన్ షరీఫ్ ప్రకారంగా చూసినచో మనం మన సృష్టికర్త, యజమాని, మన సకల సిరి సంపదలకు అధిపతి, కరుణామయుడు, దయాళువు, ప్రళయదినపు న్యాయాధిపతి అయినా అల్లాహ్‌ను విశ్వసించువారము. ఈ విషయంలో అనగా అతడు మనకు ఒక గొప్ప గ్రంథాన్ని, అది కూడ అల్లాహ్ యొక్క సరైన సుగుణాలను తెల్పునట్టివి గ్రంథమునకు మనకు అనుగ్రహించాడు. కావున విశ్వాసులు అల్లాహుకు కృతజ్ఞతలు తెల్పవలెను. ఇది అల్లాహ్ తాలా మనకు అందించిన ఒక గొప్ప వరము. ”

(మల్ఫూజాత్ సంపుటి 10, పుట 98, ఎడిషన్ 1984)

హజ్రత్ మసీహ్ మౌవూద్ అలైహిస్సలాం గారి విజ్ఞానం మరియు వివేకం మరియు ఖుర్ఆన్ కరీం ప్రత్యేకతలు మరియు గొప్ప దనము, ఖ్యాతి చెందిన మరికొన్ని విషయాలను ఇన్షా అల్లాహ్ తరువాత జుమాలో ప్రస్తావించబడును. ఇప్పుడు ఈ అంశాన్ని ఇంతటితోనే ముగిస్తున్నాను. ఎందుకనగా ఇప్పుడు నేను కొంత మంది మృతులను గూర్చిన ప్రస్తావన చేయవలసి ఉన్నది.

అల్లాహ్ తాలా మనకు ఈ విషయాలను అర్థం చేసుకొని అందుకు అనుగుణముగా నడుచుకొనుటకు మరియు ఖుర్ఆన్ షరీఫ్‌ను పారాయణం చేయు మరియు అర్థం చేసుకొను భాగ్యాన్ని కల్పించుగాకా! ఆమీన్.

ఈ విధముగా ఇంత సంఖ్య కాదా ? ఇది విని సోదరుని కుమారులు అవును నిజమేనని అనిరి. ఈ విషయము వారికి అర్థము కాలేదు. కాని ఆ వ్యక్తి వివేకవంతుడు అయినందున ఒక లడ్డూ సిద్ధము అగుటలో లక్షల మంది కృషి జరిగినదని అతడు గమనించుచుండెను.

ఇందులో అతడు ప్రాపంచిక విధానములో ఉపదేశము చేసెను. ఆధ్యాత్మిక సత్కార్యులు కూడ ఇటులనే చేసిరి. (అనంతరం వారు మిర్జా మజ్‌హర్ జానెజానాఁ సంఘటనను ప్రస్తావించిరి) బటాలాకు చెందిన ఒక వ్యక్తి గులాం నబీకు వారు రెండు లడ్డూలు ఇచ్చిరి. అతడు నోట్లో వేసుకొని ఆరగించెను. కొద్ది సమయము తర్వాత నీవు ఆ లడ్డూలను ఏమి చేసినావని వారడిగిరి. భుజించినానని అతడనెను. ఇది విని వారు ఎంతో ఆశ్చర్య రీతిలో హాఁ! భుజించితివా ? అని అడిగిరి. అవును భుజించినానని అతడనెను. ఇదే విధముగా వారు పదే పదే అతడిని అడుగుచు ఆశ్చర్యము వ్యక్తపరచుచుండిరి. ఇంత త్వరగా భుజించితివా. వీరే విధముగా భుజింతురో చూడాలని అతనికి ఆలోచన కలిగెను. ఒక రోజు ఒక వ్యక్తి వారి వద్దకు కొన్ని లడ్డూలు తెచ్చెను. వాటిలోని ఒక లడ్డూ తీసుకొని వారు ఒక దస్తిలో పెట్టుకొనిరి. దానిలోని ఒక గింజ తీసుకొని ఇట్లు ఉపన్యాసము మొదలు పెట్టిరి. నేనొక సామాన్య వ్యకిని. నా కొరకు అల్లాహ్ తాలా ఇంత పెద్ద వరమును పంపెను. ఇందులో ఏ ఏ వస్తువులు కలిసినవి. అనంతరం దీనిని ఎంత మంది సిద్ధము చేసినారు కావచ్చును. నాలాంటి సాధారణ వ్యక్తి కొరకు అల్లాహ్ తాలా ఈ వరమును పంపినాడా ? ఈ విధముగా ఉపన్యాసము చేయుచు తన నిరాడంబరతను, విధేయతను ప్రస్తావించుచు, అల్లాహ్ తాలాను ప్రశంసించుచుండిరి. ఇలా జుహర్ నుండి మొదలి పెట్టగా మొదటి గింజ మాత్రమే భుజించగా అస్ర్ అజాన్ అయినది. దానిని వీడి ప్రక్షాళన చేయుటకు నిలబడిరి. హజ్రత్ ముస్లిహ్ మౌవూద్ రజియల్లాహు తాలా అన్‌హు ఇట్లనిరి. ఇదే విషయము ? అదేమనగా ఈ లడ్డూలో వారికి అల్లాహ్ తాలా వేలాది సంకేతములు కనిపించుచుండెను. తిండిబోతు చూస్తుండగానే నాలుగైదు, పది, ఇరవై లడ్డూలను ఆరిగించవచ్చును. కాని మజ్‌హర్ జానె జానాఁ కొరకు ఒక్క లడ్డూయే భారమయ్యేను. దానిని ఆరగించుటకు అల్లాహ్ తాలా ఉపకారములను గుర్తు చేసుకోగా నడుము విరిగిపోవుచుండెను. వాస్తవానికి వివేకమే ఒక చిన్న వస్తువును పెద్దదిగా చేయును, అవివేకము కనిపించే పెద్ద వస్తువును కూడ చిన్నదిగా చేసి చూపును. ఇదే విధముగా వివేకము పెద్దగా కనిపించు ఒక వస్తువును చిన్నదిగా చేసి చూపును. అవివేకము సాధారణముగా కనిపించుచున్న వస్తువును గొప్పగా చేసి చూపును. వివేకవంతుడు చిన్న చిన్న విషయములలో కూడ అల్లాహ్ తాలా పెద్ద పెద్ద సంకేతములను చూడును. అవివేకుడు పెద్ద పెద్ద, ముఖ్య విషయములలో ఏమియును గ్రహించడు.

నా సత్యము కొరకు అల్లాహ్ తాలా లక్షలాది సంకేతములను చూపినాడని హజ్రత్ మసీహ్ మౌవూద్ అలైహిస్సలాం అనేవారు. ఇది పూర్తిగా నిజమే. (ఇందులో హజ్రత్ ముస్లిహ్ మౌవూద్ రజియల్లాహు తాలా అన్‌హు ఇట్లనిరి) వారి సత్యమును అల్లాహ్ తాలా చూపిన సంకేతములను గణించలేమని నేనందును. కాని ఎవరి కొరకు ? (ఈ సంకేతములను ఎవరి కొరకు చూపినారు ?) తెలివిగల వారి కొరకు. ఎవరైనా వారి సత్యమునకు సంకేతములను చూచుటకు ఇక్కడికి వచ్చినచో ఇక్కడ ముందట కనిపించుచున్న నిర్మాణములన్నియు (ఇది ఖాదియాన్‌లోని మస్జిద్ అఖ్సాలో నిలబడి మాట్లాడుచున్నారు.) వీటిలో కొన్నిటిని వీడి మిగతావన్ని వారి సంకేతములే. అహ్మదియ్య వీధి దాటి ముందుకు నిర్మాణమైన గృహములు, సిద్ధము చేయబడిన స్థలము, దానిలో పోయబడిన ఒక్కొక్క మంటి బస్త ఒక సంకేతమే. ఇక్కడ ఎంత పెద్ద బొంద యుండెననగా ఒక ఏనుగు మునిగి పోవచ్చును. (మట్టి పోసి పోసి అది నిండినది, తర్వాత నివాసమేర్పాటైనది. ఇంకా ఖాదియాన్ నుండి ఉత్తరము వైపు వెళ్లుము. అక్కడ కనిపించుచున్న పెద్ద పెద్ద భవనములు, వాటి ఒక్కొక్క ఇటుక సున్నపు ఒక్కొక్క రవ్వ హజ్రత్ మసీహ్ మౌవూద్ అలైహిస్సలాతు వస్సలాం సత్యమునకు నిదర్శనము. ఇంకా ఖాదియాన్‌లో నడుచుచు కనిపించుచున్న వ్యక్తులందరు, వారు హిందువులైనను, సిక్కులైనను, అహ్మదియేతరులైనను, అహ్మదీయులైనను అందరు వారి సత్యమునకు నిదర్శనములే. అహ్మదీయులు ఎందుకనగా వారు హజ్రత్ మసీహ్ మౌవూద్ అలైహిస్సలాతు వస్సలాం సత్యమును చూచి తమ ప్రాంతము, గృహములను వీడి వచ్చి ఇక్కడి వారే అయినారు. అహ్మదియేతరులు, ఇతర మతస్తులు ఎందుకనగా ఇప్పుడున్న వారి జీవన విధానము, వస్త్రధారణ మొ॥ హజ్రత్ మసీహ్ మౌవూద్ అలైహిస్సలాతు వస్సలాం ప్రకటన కంటే ముందు యున్నట్లు లేదు. ఇప్పుడున్న వారి తలపాగా, వారి చొక్కా, వారి పైజామా, వారి గృహములు, వారి నగదు, వారి ధనము అంతకుముందు లేకుండెను.

(నేడు ఖాదియాన్ ప్రగతి ఇందుకు నిదర్శనము. ఖాదియాన్ హజ్రత్ మసీహ్ మౌవూద్ అలైహిస్సలాతు వస్సలాం నగరమని నేటికి ప్రజలు వెళ్లుదురు. ఇదేదో ఒక నగరము, ఇతర నగరముల వలె దీని జనాభా కూడ పెరుగుచున్నది, అభివృద్ధి చెందుచున్నది లేదా నగరము వ్యాపించుచున్నదని వెళ్లరు. హజ్రత్ మసీహ్ మౌవూద్ అలైహిస్సలాం స్థాపించిన సమావేశమగును, మా వ్యాపారము కటకటలాడునని నేడు కూడ వ్యాపారులు ఆశాభావంతో యున్నారు. హజ్రత్ మసీహ్ మౌవూద్ అలైహిస్సలాం వలన ఇతరులకు ఆర్థికంగా కూడ నగరములో ప్రగతి లభించుచున్నది. ఏది ఏమైనప్పటికి). హజ్రత్ మసీహ్ మౌవూద్ అలైహిస్సలాతు వస్సలాం ప్రకటన చేయగానే ప్రజలు వారి వద్దకు వచ్చిరి. వారు కూడ లబ్ది పొందిరి. **లా యుశ్ఖా జలీసుహూుమ్** వలన వీరికి కూడ వరము లభించినది. ఇవన్నియు వారి సత్య సంకేతములే. (హజ్రత్ ముస్లిహ్ మౌవూద్ రజి ఇట్లనిరి. దూరము పోవలసిన అవసరము లేదు. ఇదే మస్జిద్ (వారు ఖుత్బా ఇచ్చుచున్న స్థలము) ఈ కట్టె, ఈ స్థంబము ఇవన్నియు సంకేతములే. ఎందుకనగా ఇవి గతములో లేకుండెను. హజ్రత్ మసీహ్ మౌవూద్ అలైహిస్సలాం ప్రకటన చేసిన తర్వాత చేయబడినవి. లక్షలాది సంకేతములు ఇక్కడే లభించవచ్చును. తర్వాత వార్షిక సమావేశములో వచ్చువారిలో ప్రతి ఒక్కరు ఒక సంకేతమే. అల్లాహ్ దానిని ప్రతి సంవత్సరం బహిర్గతపరచును. అవి లక్షల సంకేతములని హజ్రత్ మసీహ్ మౌవూద్ అలైహిస్సలాం చాలా తక్కువ అంచనా వేసినారు.

Printed & Published by: Jameel Ahmed Nasir on behalf of Nigran Board of Badar. Name of Owner: Nigran Board of Badar. And printed at Fazle-Umar Printing Press. Harchowal Road, Qadian, Distt. Gurdaspur-143516, Punjab. And published at office of Weekly Badar Mohallah - Ahmadiyya, Qadian Distt. Gsp-143516, Punjab. India. Editor:Syed Rasool Niyaz